КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(С В Е Т)

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган

ГАЗЕТА АРАДУЬЛА 1923 ШЕРА ДЕНЗ | № 119 (4410). | ШОАТТА, 3 октябрь 1970 шу. | Мах 2 кап.

Советски Азербайджана — 50 шу

КЪОВСАМЕИ КОТАЛОНИЙИ НИКЪ

БАКУ, 30 сентябрь. (ТАСС спец. корр.). Доккха, дог гІоздоккхаш доле цІей дозгІа Азербайджана лаьттан тІа: республика къахьегамхоша вай мехка даррига халкъашца цхьана даздеш болгаздоккх Азербайджански ССР-ан республика Компартен 50 шу дизар.

Азербайджански къонахи пачхьалкхан дегІадоаладара юь болаь йола Советски Іаьдала котало махка къамаи йистошка советски республикаш хьехилара. боккха дунен халкъашта юкъера лоархІам боли хиначу В. И. Ленина дег тІара даькъала йийцаь. Советски Союза Коммунистически парте вІашагІбеллар, Советски пачхьалкхе тъаьлр дукхаезаш лоархІаш танае, Азербайджана аз бІаь шера юбилей тІакхочаш, В. И. Ленина памятник долча баьхкар Бакурча къахьегамхой вукалаш.

Укхаза, В. И. Ленина майдан тІа баьхкар Л. И. Брежнев, П. Е. Шелест, Д. А. Кунаев, В. П. Мжаванадзе, Азербайджана Компартен правительстван кулгалкой, юбилейни торжестванна дакъа лоацаш йоле вежарашза йолча республикаш делегацеш. Владимир Ильича дегІана памятника юхе зизаш дахкар.

26 Бакински комиссар сий деш дагавоха такан Мавзолее баьхкар Азербайджана хьаший.

26 бакински комиссара Мавзолейна юхе КПСС ЦК-агара, СССР Лакхехьарча Совета Президиумагара, СССР Министрий Советагара вейок Іиллар КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева.

БАКУ — АЗЕРБАЙДЖАНА СТОЛИЦА. Ю. РАХИЛЯ сурт. ТАСС фотохроника.

ХЬЕХАРХО

Хьехархочун ди даррига халкъа цІей хиниа дІеттад вай махка. Парта дики лаьна лоаттаду хьехархой сий. Бахктохкаме дехкараш да советски хьехархошта хьалхашиа леттераш: цар дІейоалла къонача тІехьенна коммунистически кхетам болара кхьег.

Шой тайпарча хьалаши даьду укх шера хьехархочун ди — из доаду даррига советски халкъ КПСС XXIV-ча съезда сийленца накъаддаха кийчлуче хана. Цу гІуланхе къаьстта дукха дІадех хьехархошкара.

Хоаш махиллара, вай мехка КПСС XXIII-ча съезда решенешка хьежжа кхоачашдеш латт баррига кагиркхешта юкъера образованн кхера гІулакх. Укх тІаьххьарча шерашка доккхий кхуцамаш хиннад образовани тоаламе. ПланагІа юкъекхуьа дешара кердо программаш. Цу балха геттара лоархІаме да е дешара шу. Кердо программа юкъейоаллаьй хІанз. Цунца дуккадиниа хьалхашиа эттад кердо декхараш. Республика хьехархоша шоай низи хьаькъали ца кхоеш ныехьет кердо дешара шу толамца чакхдаккхара. Цу хьиньехье дуьц тахан укх номе тІа кепатехача хьехархочун денна хетаьча материалаша.

Мел дика вІаштІехьалаьккха программа йле а из толамца кхоачашьяр хьехархочун гІозалах цІийна да. Из дика кхета а деш, республика хьехархоша тІагІертта ныехьег кердача программагІа хьакилга ларттІа чакхдаккхаре. Дуккачар хІаназе дика кадьйнай. Йоаржае магаргІйлаш опыт Іоалай Веденски юкъерча школерча хьехархочо Чиликина Антонина Николаевнас, Грознерча № 4 йолча баркІшерарча школерча Белетова Нина Васильевнас, Назрань-Юртовски юкъерча школерча Дзевитхаева Баьхьаудина Зайндр, иштта кхычар. Цар геттара чІоагІа тераи тІабахийта Іомаю кердо программа, хІата иштта белгалдоах цунна юкъе кийолу кхоачамбоацараш а.

Иштта зеараш хьехаркой ба вай республике шоай декхараш сийленца кхоачашдеш. Царна юкъе ба Социалистически Къахьегама Турпалаш. Дукха ба укх шера эстара хьалка шоай болх дІабелабаь къона хьехаркой а.

Хоаш да, барт бола коллектив вІашагІкхийттача школе успеваемость лаикха кулга. Цу хьакъахь дукхо масалаш доаладе йиш й вай республикий. ДІадахача дешара шера успеваемость лакхьлар республике бІерча хьанийцача. Грознерча школашкара успеваемость 96,2 процентага дІанхаьчар. Дика толамаш даькар Гудермесски, Наурски, Назрань-Юрта, Шалинески, Ведена районашкарча школашка а.

Республика дуккача школашка дика нетт дешараштa патриотически кхетам балара гІулакх.

Цу тайпара дикаддараш ихь а дуаца йиш я. Цхьайолчарь, тахан белгалдоха деза кхайлой балха юкъе кийолу кхоачамбоацараш, хІаша льача дешара шу дІаволаденна дукха ха яц, цудухьа хІанзалехьа эррига тераниаш сарцагІехька еза бекх цІенхаштта тоабара. Теркалде деза дІадахача шера кийсдинна кхоачамбоацараш. Уж укх шере хургдоаца гІулакх вІаштІехьдаикха деза. Совхн эррагача республике гІалле лаьрІача — 12 эзар сагІа дешархе шоллагІча шера чуиснар, 3,5 эзар сагІа бераш гурахь экзаменаш дІалла тІехьадаьхар. Цхьайолча педагогически коллективаша лерттІа къовсам лоаттабьбаш бераш дешаре дІа цу дулийтара, успеваемость лакхьяра.

Цу тайпара гІалаташ укх шера хилийта йиш яц. Керда гІа баьнхаш я хІанз советски школа. Партийни организацеш, моттигера Советаш, халкъа образовани органаш декхарийла я кердача программагІа дешара шу дІадедаьча школай балха денна йоанко а. Гулье еза динагІбарий опыт Ца хаддаш ноаньостап лаьттаде дезе хьехархошта. ХІара хьехархо декхарийла ва дешархой тІехьабисара бахьан къевстаде, цар знанешнара малагІа йоле моттигаш гучаеха, цар безам малагІча тайпара динагІа дешара тІабехийтаургба хьама. Школай кулгалхоша, педагогически коллективаша цІенхаштта тоабе беза дешара-кхетама болх.

Кердача дешара шера къаьстта терко я еза дешара - материальни база чІоагІьара, керда школьни зданеш интернаташи хьальяра. Цу даькъе доккхий декхареш хьалхошка латт колхозийи совхозийи кулгалхошта. Уж декхарийле ба бахкамий чотах школашта ремонт а, хІаьта керде яраш хьальйа материальни кхьестал да.

Цу хаддаш йоакха я еза хьехархой вахара хьелаш тоадара, къаьстта юртахарча школашка болх берий.

Эррагача школаша шоай болх тІабарзаба беза дешархошта кІеаргагІа знанеш ялара, бераш шоллагІча шера деша чудисар дІаданихара, масса вагІора дегІаьхна, политически грамотни, бІубенна бола марксисташ - ленинцаш хьалкхебара.

Дукха ха йоацаш Грознерча № 2, № 34 йолча юкъерча школай педагогически коллективаша Нохч - ГІалгІай АССР эррагача педагогически коллективашка кхайкарал даьд КПСС XXIV-ча съезда ноаьагІгІера накъадкара йолча лакъа юкъелкхара уж тІахьехаш. Цар лаьарІад, съезда накъадолхаш шоай знанеш каддамза кхы а лакхъе, В. И. Ленина балхаш кІеаргга Іомаде, дешархошта вай хахарча Іилмай паргдеш дІахьахара динагІйола методаш юкъейоллар, иштта кхы а.

Из кхайкарал хьалйоьцад республика эррагача педагогически коллективаша. Шеко яц, НохчГІалгІайчен хьехархой кердача дешара шера, керда толамаш а доахаш, КПСС XXIV-ча съезда сийленца накъагІоргхиларах.

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАНА ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Азербайджански ССР къахьегамхошта революционни боламе, Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революц котйоаккхача а дунен тІа хьалхара дукххача къамех йола социалистически пачхьалкхе—Советски Социалистически Республикай Союз чІоагІьеча а доккхий хІамаш карагІдуйларах, вай Даьхен моастагІашца лоаттадаьча тІемашка майрали турпалали гойтарахи коммунистически гІишло хьалъеча толамаш дахарахи **Октябрьски Революце** орден лойла **Азербайджански Советски Социалистически Республикана.**

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1970 ш., 2 октябрь.

СОВЕТСКИ ХАЛКЪИЙ ВОШАЛА ДЕЗАЛЕ

АЗЕРБАЙДЖАНА КОМПАРТЕ ЦК-н АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ

БАКУ, 2 октябрь. (ТАСС). Тахан М. Ф. Ахундова цІерагІча Ленина орден лелаеча оперни балетен Азербайджански Пачхьалкхен академически театре Азербайджана Коммунистически парте Центральни Комитетен Азербайджански ССР Лакхехьарча Советен торжественни заседани хилар Азербайджански Советски Социалистически Республикен Азербайджана Коммунистически партен 50 шу дизара хетаь партийни, советски, общественни организацей, Советски Эскара викалаша дакъа а лоацаш.

ІуйрийнаІ0 сахьат даьнна ха. ЧІоагІа детташ тІоараш а доаш президиуме моттигаш хьалоц новкъостаца Л. И. Брежнева, П. Е. Шелеста, Д. А. Кунаева, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидова, Азербайджански партийни, советски, общественни организацей кулгалхоша, торжествашка хьажача вежарашха йолча союзни республикай, гордий турпалий, Москван Ленинграден делегацешта керте латтараша, военачальникаша.

«Азербайджански Советски Социалистически Республикай Азербайджански Коммунистически партен 50 шу дизар» яха доклад йир Азербайджански КП ЦК хьалхарча секретара Г. А. Алиева.

Къамаьл де дош лу КПСС ЦК Генеральни секретара новкъост Л. И. Брежнева. Торжественни заседание дакъа лоацараша ура а этта чІоагІа, дІаьхдаь детташ тІоараш а долаш тІайийцар из.

Новкъоста Л. И. Брежнева торжественни заседание президиумага дІаелар КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Советo республикага дайтача моаршале тейст.

Цул тІехьагІа Азербайджански ССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела К. А. Халилова къамаьл де дош делар торжествашка яьхача делегацей кулгалхошта.

Азербайджански ССР Министрий Совета Председатела А. И. Ибрагимова дег тІара баркал аьлар делегацей кулгалхошта Азербайджана халкъага цар моарша даларах, дІайха дешаш даларах.

Торжественни заседане дакъа лоацараша чІоагІа деган гІоздаьнна а болаш тІайийцар КПСС Центральна Комитетага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага дохьийта моаршала писмо.

Партийни гими «Интернационал» а доаккхаш чакхьаьлар Азербайджана Коммунистически парте Центральни Комитетен Азербайджански ССР Лакхехьарча Советен торжественни заседани.

КАИРЕ ХИННА ВІАШАГІКХЕТАРАШ

КАИР, 30 сентябрь. (ТАСС). Партийно - пачхьалкхан делегацена керте а волаш Президент Гамаль Абдель Насер дІаволлача дакъа лаца Каире вена СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин Кубба яхача республикански дворецe вІашагІкхийтар ОАР-а Президента декхараш кхоачашдеш волча Анвар Садатаци, Іарбий социалистически союза Лакхерча исполнительни комитета членашца Хусейн Шафии, Али Сабреца, ОАР-а тІема министраца Мухаммед Фавзица.

КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Н. В. Подгорне цІерагІа а шийгара а ОАР-а кулгалхошка кодам бир А. Н. Косыгина Президент Гамаль Абдель Насер ха йоацаш кхалхарна дувзаденна.

Цул тІехьагІа А. Н. Косыгинаи Анвар Садатаи юкъе хинна беседа болча хана хьаккхайкадир Советски Союзан ВІашагІкхийттача Іарбий Республикаца юкъе латта айхи, доттагІала гІулакхаш шинне а мехка халкъий хьашташ бахьан долаш, къамаш мукъадахарен халкъий кхерамлени гІулакха дукха шаккхе оагІув чІоагІде гІертаргхилар.

Дег тІарча безам чакхьаьлар беседа.

КАИР, 30 сентябрь. (ТАСС). Веннача ОАР-а Президента Гамаль Абдель Насера сесаги кхыбола дезалхойи болча а вала. СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина чІоагІа хала а хеташ кодам бир царга деначa доккхача воне дувзаденна.

КАИР, 1 октябрь. (ТАСС). Президент Гамаль Абдель Насер дІаволлача дакъа лаца Каире веначa Алжирски Халкъа Демократически Республика Президентаца Хуари Бумедьенаци 30 сентябре вІашагІа а кхийтта, шинна а оагІонна хьашт долаш йолча дешаех лаьца цунца беседа йир СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина. ДоттагІал тІехь чакхьаьлар беседа.

А. Н. Косыгин вІашагІкхийтар Сирийски Іарбий Республика пачхьалкхена керте латтачeи Премьер - Министр волчея Нураддин Атасеца.

ПРЕЗИДЕНТ ГАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАСЕР ДІАВОЛЛАР

КАИР, 1 октябрь. ТАСС-а корреспондента Ю. Трушина. хоам бу:

ВІашагІкхийттача Іарбий Республика тахан тІеххьарча новкъа воаккх шийй гІорваьнна воІ Президент Гамаль Абдель Насер. Египетски столицен кхыча гоподашкен юрташкен бахача бІаьл эзаркш болча наха бІарчча бийса лаьккхаь венна Президент чуулача Кубба яхача республикански дворецa дІавена юхе.

«Вайга дена во боарам бовзаш доккха зале а. — йоах Іарбий социалистически союза ПК-ас вІашагІкхийттача Іарбий Республика халкъага хьача кхайкарал тІа, — вайна хов Насера гІулакх цунна пхьана да деннилга. Вайна из бІаргагу вай халкъа карагІа мел хьаьннарашкен цун коталонашкен. Из вайна юкъе вахаргва цо вайна юхейита идеяш васкеташи бахьан долаш.

Вай массаза а дагаккхаба деза возй баьччо воаш мел сийлакхьча гІулакхашта тІахьийхай - а дІакхийлай а. Вайн вай заьхен паргІата йолаш, социализмага йодаш бІаргагор дийзай Насера, Іарбий халкъ наІ долаш бІаргагор,-дийзай цунна.

Гамаль Абдель Насера гІулакхех дуй буь вай, цо дІадоладаь революце гІулакх воаш лораде а дІахо хьорг а хилларах. Цунна бІаргагор дийзача тайпара кургда вай, — революце гарантие кор гІортолгеня».

Іуьре а дена Іаьрж делла аьараш лекх Каирски радио чу гІолла. Дукха миллионаш бола горолера беррига нах арабаьннаб улицашка.

Веннача Президента дакъа чуулла кІий тІатесса къамаи байрах а, улувъьвна ОАР-а ВВС эскорт а йолаш вертолетана Кубба яхача республикански дворецера 18 шу хьалхагІа Насера кулгалла революционни эпсараш гуллуш хиннача, Низа тІарча Замалек яхача гІайперерча революционни, командоване Совета здане чу бихьар.

Іуйрийна 10 сахьат даьлча таьзета церемони дІайолаелар. Президента дакъа чуулла кІий йоккхача топа лафета тІа еттабаьб. Йоккхийча топий залпаш ек.

Венначун дезала, АСС Лакхерча исполнительни комитета членаша, ОАР-а министраша, Президента къаьнагІа болча соратникаша — революционни командоване Совета членаш хиннараша, Къаман собрание членаша, Каире баьхкача кхыча пачхьалкхенаштен правительстваштен керте латтараша, кхыча мехкий делегацей членаша революционни командоване Совета здане хьалхашка тІеххьара бІарг техар веннача Президентах Насерах.

Таьзета церемонена юкъе закъа лоаи СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин керте латтача Советски Союза партийно - пачхьалкхен делегаце.

Цул тІехьагІа 5 эзар инаралаш, эпсарах, тІема академешка деша багІарех, египетски гераашкарча йизий масе тайпашкарча салтех латта сийлахь тІема эскар гонехьа а долаш таьзета процесси Іаьрж лела декхача майрна аьшагІа Президент Гамаль Абдель Насер председатель хиннача Іарбий социалистически союза штаб-квартирагахьа даст.

Таьзета кортеж нигара Кубри Эль-Кубба яхача маьждигагахьа — венна ОАР-а Президент дІаволларгволча моттигагахьа яхар.

Столица центральни улицашка тІехула чаккхоал кортеж. Пхиъа миллион хІана бац аьнна бола городе баха нах. мехка масе моІнигера баькха бІаьн аьраш египтенаш таьзета процесси йоагІача наькъа тІа гулбелар тъьо шу гарагча хана Іарбий дунен вахарцен историен шийй оІн айхха ювзаенна хиннача сагана тІеххьара Іалка ювцар духьа.

Кубри Эль-Кубба яхача маьждигте тын Іаьдалагача традиционни церемоняи хилар. хІаьта цул тІехьагІа еха эскара гоанай оаз а йоккхийча топий залпаш а йолаш Президента Гамаль Абдель Насера дакъа каша Іочуддилар.

КПСС XXIV СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

Укх сурта тІа шоана гу «Москарее «Электроинструмент» яхача завода болхлой М. Арапиева, А. Озиева, Х. Горбакова, Х. Акталиева. КПСС XXIV-ча съезда сийна яхье баьннача цар денна тІеххьоачашъю шоай норманц. И. Пливва сурт.

Яхье хьалха латтараш

:Республикерча гІишлошъерашта наашиа аьшкабетона изделешиа маркхал, бетон, асфальт, кхыйола гІишлон материалаш Іалашъяра. Хьинар кхо па деш къахьег Грозненски аьшкабетона конструкцей завода болхлоша. Товарни продукци арахепарея цунна реализацин ярен йис бетта план тІеххоачашъяьй цар. ХІаьта планал совгІа завода коллективо реализаци ь гІишлон материалаш 370 эзар гаргга сом мах болаш я. Иштта къахьегача завода цехашта юкъе белгалъяьнна я Г. Сидельнев керте латтача асфальто-бетонни цеха коллектив. Цо октябрь бетта чотах арахийна асфальти бетони 275 эзар гаргга сома мехка я. Иштта дика къахьег М. П. Карапетяна кулгалдеча маркхал беча кхоалагІча цеха коллективо а. Уж толамаш цар хетаду парте аргІанарча XXIV-ча съезда.

Е. САМАРСКАЯ.

Грозненски аьшкабетона конструкцей завода планови отдела экономист.

ГІхе шера план хенал дукха хьалха кхоачаш а еш, КПСС XXIV съезда къахьегамa совгІат кийчдара Грозненски швейно-производственни объединене цехашта юкъе «яржача» социалистически яхье хьалхара моттиг яьхкхай Ковалева Антонинас кулгалдеча шоллагІча цеха коллективо. Товарни продукци, арахепара пхе шера план 25-ча сентябре кхоачешъяьй цо. ХІандехьа кердача пятилетка чотах тийга барзкъаш эзараш сомий мехка да. Ер шу чаккхдалалехьа цеха болхлоша планал совгІа арахепаргья 500 эзар гаргга сома мехка товарни продукци.

Л. ТОЛПЕКИНА,
тха штате йоаца корр.

СОВЕТСКИ ДЕЛЕГАЦЕ ЗАЯВЛЕНИ

КАИР, 30 сентябрь. (ТАСС). Каире дІахьахьача советски партийно - пачхьалкхен делегацена керте латтачо, СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина заявлени дІаеннай кепа йоазон викалашка.

Советски партийно - пачхьалкхен делегаци. йоах заявлене тІа, Каире еннай Президент Гамаль Абдель Насер кхалхарна дувзаенна ВІашагІкхийттача Іарбий Республика халкъага кхача гІайгІен согатон цунца екъар духьа.

Советски партийно - пачхьалкхен делегаце КПСС Центральни Комитетен цун Генеральни секретара Л. И. Брежневен, СССР Лакхехьарча Совета Президиума а Президиума Председатела Н. В. Подгорне а цІерагІа, Советски правительстван советски халкъен цІерагІа чІоагІа хала а хеташ кодам бу ВІашагІкхийттача Іарбий Республика правительствага, Къаман собранега, Іарбий Социалистически союзагеи халкъаген. Тха дІахайкаде безам ба, белгадоаккх заявлене тІа, вай мехкаш дІахорча хьа а доттагІала масе оагІорахьара политически экономически цхьана гІулакхаш леладара, империализмацеп агрессенен духьала, халкъий машари кхерамален бахьан долаш цхьана къовсам лоаттабара юкъарча наькъагІа ухаргдолтах тхоаш дог тийша хилар.

ОТЧЕТНО-ХОРЖАМИЙ ПАРТИЙНИ СОБРАНЕШКАРА

БОЛХ ТОАБАРА НАЬКЪАШ ЛЕХАШ

Хlара партийни организацие йокха событи я отчетно-хоржамий собрани. Цо новкъостал ду парте чура демократи, кхоачамбоццараша еш йола критикей самокритикей дегlайоаладара, тlехьатета йиш йоаца организационни боахамей дехкараш кхоачашдара йола коммунистически инициативей хьинари лакхду, беррига партийни болх дlахо а тоабара гlо ду.

Цулухьа цlаьхха а доацаш, сих а ца луш, ца ди тlаккхача тикка хьалхагlа кийчлуш бар шоай партийни собранега «Сельхозтехника» Грозненски отделене партийни организаце коммунисташ. Партийни бюро (секретарь В. И. Симельникова) доклад кийчъяра юкъе эзар ший членаш меттел инженерно-технически состава специалисташ а, хlаьта иштта мугlарегlа бола бехкой-коммунисташ а. Доклада сецама проект йийца а йийца, ший заседание кийчйир партийни бюрос.

Укх деношка хиннача отчетно-хоржама собрание из доклад lойийшачул тlехьагlа ца къамаьл де дог оттийташ хьоабир коммунисташ.

Из къла доагlаш а да. Нов Симельниковас массо а ватlорен принципиальнии анализ йир шоашка дlаеннача участкашка задамеш кхоачашъяра, Уставо дlадехараш партийни вахара нормаш йолла чакхъдара, производстве, коллективе, быте дола кхоачамбеацараш гlалалара коммунисташ вариатlбоадам партбюрос баьча партийно-организаторски политически балха.

Докладчика аьлар партийни организаце кхоачамболлаш, ший низ кхоачачох, тара йолчох варцагlъьеккхаяц предприяте коллектив ерригача цехашей бригадашей плановни заданеш кхоачашъяра. Укх шера бааз1 бетта йоагlа ремонтни мелиоративни балхий план 104, процент кхоачашйир, пайда баккхара план — 169 процент. Бакъда цхьайола цехаши бригадаши кхоачамболлаш болх беш хилавзар. Масала, плановой заданеш кхоачашъхьаз тракторашта двигателашта ремонт еча цехашо. Планах 60 трактор доагlача 53 мара толавзар, комбайна 557 двигатель тоае йоагlача 528 мара толавзар. Ремонтни мастерскеша — 16,3 эзар сома зе дир. № 1 йолча цехе кхоачашъянзар тракторни двигателашта ремонт яра план.

Партийна бюрос, партгруппаша практически новкъостал занзар механически мастерскешкара кхоачамбоццараш дlадалара, цецхий кулгалхой болх бувзавзар партийни собране. Хlаьта дукха коммунисташ ма бий ремонтни мастерскешка болх беш (42-нех 20).

Автомобильни двигателашта ремонт еча цехйи мелиоративни отрадел гlулакхаш иштта дац. Цар тlехкхоачашйир шоай плановни заданеш. Планах 1254 автомобильни двигатель тоае езача тоаяьр 1472 я, хlаьта мелиоратораший 124, 9 эзар сом пайда бир, цар планах 280 эзар сома мара йора ца доагlаш хиннача республика колхозашкен совхозашкен дий балхай 328 эзар сама маьха хилар. Цар иштта толаме болх бара гlо дир ерригача участкашка болхлошта эша культурно-бытовой зиеда хьалаш хилийтара, къахьегач дика шlашиlехьбаьккхара.

Пренех къамаьлаш даьча коммунисташа Ф. Т. Борисова, П. М. Кочетова, П. М. Трейсбича, кхычар дийцар нехашкен бригадашкен партийни вlашон хилара гlулакх партийни бюрос дика ца леладъярах, администраце беча балха лелара тlаьхьовам лоаттабь хилярах, партийни группай доархlи ленашка набеагlара лакх ца барах, партийни собранеш хан-ханнахьа ца хиларах, болх планах ца барах.

Партийни бюрос планах болх ца бар lеткъар коммунистий авангардни доархlам лакхбара, аьлар шие къамаьл деш мастера нов. Кузнецова. Берошта коммунисташ хилавзар партийни поручении йолаш, политически дешара юкъезза, партийни собранешка лахунгlа уиттавзар Уставо дlадехараш кхоачашдарах бола коммунистий отчеташ.

Хамъа тlахьежама группа председатель нов. Ф. Т. Борисово дийцар партийни бюрос социалистически рузкъа ларахара тlехьа къоасам ца лоаттабарах. Территоре тlа боагlача нахага хьамлага ледара за вайнига, аьлар цо. Из бахьан долаш наьха нах чуух, деталеш лочкъаеш моттигаш хул. Рузкъа кходаран лораддаран тlехьара къоасам вlашиlехьбаьккхабаш, дукха кхоачамбоацараш да запасной оатхалаш латтача скалдашка. Ледара кийчъю цехаш lай болх бара, къаьстта во лел еза - йоккхача техникана ремонт и цох кийчъеде. Тракторашкен двигателашта ремонт яра ваналлащен совхозашкен цхьа дола вахааш шоай ханнахьа кхоачамдергдолаш хlама эьлаш хlама а.

Автомобильни двигателашта ремонт еча тха цехо рентабельно болх бу, аьлар нов. Уварова, плановей заданеш тlехкхоачадаъ. Болх иштта тоабара гlо даьд тха цеха партгрупа. Оаха партгрупе хан-ханнахьа дийнад хьалхашка даьтта дехкараш, уж кхоачашдара наькъаш, къахьегама оасарле лаккхьара. Къахьегам дикагlа вlашиlехьбаьккхара дешаш. Ханчаддахьа йир партийни собранеш, ладийгlар мастерий отчеташка, къовсам лоаттийбу бlах аралла, пенгазета арахоах. Бакъда тхона партбюрос практически новкъостал дац, тха балхага хьажац, нерге а чакхеш ду оаха.

Гlуллакхаш дюча критикех дерда хержача партбюрона дола яьхаа хилар. 7 коммунист юкъе а водаш кеаэ партбюро хержар. Цунна юкъе бахар керттерча цехашкен бригадашкен коммунисташ. Докладах тlаейнача сецам тlа белгалдаьккхар ерригача коллективо партийни боахамел балха тlа дола кхоачамбоацараш дlадахара де дола гlулакхаш.

А. РЫТЬКОВ,
КПСС Грозненски районна партийни бюро председатель.

АЛМА-АТА. Дикка йоацача хана ядерни физика институт Казахски ССР Iилмий Академе эгтара йоккаргlйолчарех цхьа учреждени а хиний дlаьттая. Цун я вай хиларе материально-техническа база.

Казахстански Iилмахоша шоай дакъа доеш атомий ядра физики, радиационни физика, и. кх. доварa юкъе. Атомни реактора шоакхьостайш Iилма - тохкама белхаш ду, халкъа боахаме Iилманни карагlдьинараш юкъе а доладеш.

СУРТА ТlА: институте сотрудникаш юкъулуш ба реактор тlа ремонтни балхаш дара.

С. Метелица сурт.

ТАСС фотохроника.

СИХХА, КАТЕХХА

Туйран кхорl сахьат доаллаш хьагул а бенна, нах балха арабалалехьа чакхъаьккхар шоай отчетно - хоржамий собрани Наьсарерча «Назрановский» совхоза мастерскешкарча цехови парторганизаце коммунисташа. Моттигерча хьашташка хьежжа ма дой деш дола хlама. Цулухьа, сов lуйрана хlана яьй оаш из собрани ала йиш яц, хlана аьлча ший бахьан да цу гlулакха: сарахь кхашкара коммунисташ вlашагlтоха чала боландаь яьй, йоах из.

Бакъдар аьлча из-м дукха дуцца дезаш а дацар, нагахь санна собране ший чулоацам дика хиннабаларе.

Фу дийнар пренех къамаьл даьча виъ коммуниста (пхийттанех — виъ!?) Нагахь санна Устава дехкараш диаттlача тайпара кхоачаш ца деш цхьа аккумуляторщик Арсамаков Уматтгири хиннавецаре пренешта йиша ха дlадаша а могаргдарий-хьогl укказа-м яьина летаьу. Цхьацие а из вийцар, шолагlчо а хlама ца эшшаш цунна хетадир ший къамаьл, кхоачагlчо а...

Устава бакъонаш тlелхаю сецие волчча бесса дlахьокха а мамогга бехк боакхаш вувца а веза. Хlаьта а ерригаотчетно-хоржамий собрани цун персональни гlулакх тахка вьина йиче санна хилча вlашиlехьлаш. Цу тlа ший хана цу коммуниста вытовор а оцций партийни организаце.

Цу совхоза парторганизацешта юкъе эгтара бехкотакхамегlа дола дехкар кхоачашдеш а вай ювцар. Нийсагlа хургда: цунгара болаьу совхоза ерригача производства ихa, аьлча. Цу мастерскешка кийчьеш арайоаача техникага хьежжа мара дlагlоргбой кхашкара бола. Механизаторашта юкъе эгтара бехкотакхамегlа бола нах ба цу мастерскешка къахьегаш боаккхараш. Хlаьта цу коллектива кулгалдеш вай ювца 15 коммунист чуноагlа партийни организаци а я. Цун секретарь Мальсагов Махьмад ше а ва цу мастерскеша бухгалтералла болх беш.

Миштта болх бу вай арайоаача техника, мел раьза ба вайна кхашка боахкараш, мел творчество юкъейехийт вай шоай балха, къахьегама? Шортта дар дувий, ала, тахка, белгалде. Хlаьта а цу дешашта моттиг хилавзар цу доархlамерча собране. КПСС ЦК июльски Пленумо докхха а чолхане а дехкар хьалхашка оттадьд юртбоахаша къахьегамхошта. Вай ювцача организаце коммунисташ декхарийла бар цу гlулакха шоай коллективо де лерхlар, хlанзалца даьр дувца. Уж декхарийла бар хьотlаяоагlача шера март бетта хулача КПСС XXIV съезда накъабоахаш шоай механизаторий коллективо белгалдь наькъаш хуцаш цу собране йоакха моттиг дlалаца.

Хlаьта а уж дешаш укхаза хазанзар. Хозарг а дац иштта сихха, катехха кийчъьича собране, Кийчъярга хьежжа мара йиш йиб цун чакхьхла а?

Цу отчетно - хоржама собране ца лувцаш, белгал из деш дисар дlахо хургйолча шоай собраней повестка тlа оттадерга аьнна хет тхона цу организаце коммунисташа. Кастта хургйолча совхоза отчетно - хоржамий собране а хьалдолда из.

М. КАРАЕВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАССАЗАРЧА КОМИССЕШКА

Промышленноста, гlишлошъечa, транспорта, бувзама гlуллакхашта йолча Нохч - Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Г. Ф. Пальчиков керте латтача массазарча комиссе заседани хилар. Цига даьа lамишие бар Министрий Советан къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совета исполкомей капитальни гlишлошъеча управлене бехктокхаме болхлой, № 2 йолча «Автоспецоборудование» заводa, «Грознефтехимзаводы» объединене ЖКУ, кхычa предприятей кулгалхой.

Комиссе дийцар Нохч - Гlалгlай гlишлошъеча управлене нах чубаха цlенош, культурно-бытовни объекташ хьалъяра дола дам.

Комиссе белгалдаьккхар хьахийцача средствах пайда эцара бархl бетта план управлене коллективо 102 процент кхоачашъялга, эксплуатаце дlадена наха чубаха цlенош 31 эзар квадратни метр хилар, белгалъяьхар сентябрь беттеи йиълагlча кварталеи план кхоачашъяра йола мероприятеш.

Пренех къамаьлаш даьча нн. Федорова, Ильясова, Чайкина, Пальчикова дийцар гlишлошъеча нийслуш долча кхоачамбоацарех гlишлош дикагlа а сихагlа а хьалъе езарах.

Комиссе белгалдаьккхар наха чубаха цlенош, школаш, берий учреждениеш, медицински учреждениеш хьалъяра, хьехархошта, лорашта, кхыболча специалисташта лаьрхlа дола вlаьшига мет-рашни цlенош сихагlа хьалдара, къаьстта халкъа боахама бекхачa лоархlама дола кооперативни цlенош хьалдара теркам тlабахийта безилга.

Гlишлош хьалъяра планаш кхоачашъеча новкъостал дар тlадожадир комиссе членашта.

Гlишлошъеча управлене гlолла РСФСР Лакхехьарча Советен Нохч - Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советен хоржамхой наказаш кхоачашдарах дола доп дийцар комиссе.

Управленена денначa 15 наказах диаза кхоачашдаьр пхи/ наказа да. № 4 йолча больнице хьалъяьй лечебни корпус, В. И. Ленина цlерагlча культура дийреца юкъе парке хьалъяьй павильон, гlишлошъерий поселкана теплофикация газификации яра балхаш чакхдаьхад, Серджень-Юрта а кхычахьа а хьалъяьй школаш.

Йис наказ кхоачашдеш да, цу дакъе хьалъяь йоалаш латт Чернореченера юкъерча образоване школа, газификаци еш латт Андреевски долине, шербеш латт старопромысловски тlоникъ, кхыдола наказаш.

Массазарча комиссе тlадожадир беррига низ тlабахийта харжархой дерригa наказаш толамца кхоачашделга.

ИДЕЙНИ ЧIОАГIАЛОН ЛАРД

ПАРТИЙНИ ДЕШАРА ХЬАЛХАРА ЗАНЯТЕШ

Партийни дешара керда шу дика дlадоладир Гудермеса районерча предприятешкарча, учреждешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча партийни дешара сеташка.

Октябрь хьалхарча дийнахь lуйрийна 8 сахьат даьлча гулбелар локомотивни депо марксизма-ленинизма лардий кхаь школера ладувгlараш. Иштта шоай дешара заняти дlайолайир машинаькъахой больницерча марксистско-ленински философе семинаре групперча дешархоша а.

Дика дlайохьар хьалхара занятеш района кхыча политически дешара школашка, кружокашка, группашка, Цу дийнахь юкъера дlалаьрхlача 95 процент дешархой вlашагlкхийтар.

М. БОТОВ.

* * *

Массанахьа санна шоай дешара керда шу дlадоладир Шелла районерча йолитически дешара сеташка а.

Дика чакхъьаьлар хьалхара занятеш Тиенова Александра Григорьевна пропагандист йолча № 8 йолча юкъерча школерча марксизма-ленинизма лардий школа. «Ленина гlулакх дахаш а котдувлаш а да» яхача темих из яь доклад таблицаш, диаграммаш, диафильмаш, иштта кхыйола технически средстваш юкъе а кхуьхьаш дикагlа ладувгlараша кхетаергйолча тайпара йир Александра Григорьевнас.

Бакъдар аьлча, массанахьа иштта дика чакхъьиланзар хьалхара занятеш. Масала, эсала кийчъеннавзар занятега «Джалка» совхоза 2-ча отделенера пропагандист Ханаев Руслан. Заняти хlалолалургйола ха хиннакъа дlахьинкхавзар ладувгlарашка. Из бахьан долаш дар ладувгlача 18-нех 12 саг мара занятега хьа ца хьар а.

М. ТУМГАЕВ.

* * *

Дешара кердача шера хьалхара занятеш дика чакхъьаьлар Малгlабика района политически дешара звеньяшка. Марксизма-ленинизма лардий 3 школа а кlоарга бурув детташ тоахам бечa конторе. Цхьа саг мара тlерача ца воалаш беррига ладувгlараш хьагулбеннабар нов. Беков пропагандист волча хьхалагlча шера дешача школе.

Дика кхетаеш яр «Социалистически экономика беседа» яхача комсомольски кружокерча ладувгlарешта пропагандиста В. М. Золотарева «Кагирхой Савза декхар» яхача В. И. Ленина балхах лаьца яь доклад.

Иштта дика чакхъьаьлар цхьоалагlча промыслe нн. Лебедева, Цапин, Табоев пропагандисташ болча марксизма - ленинизма лардий школашкара занятеш а.

М. МУСИЕВ.

ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕШАР—МАССАНЕНА

Тха районни партийни организаце хаддаза уйла тlайохийт экономически пропаганда дешашта. Алхха дlадахача укх цхьан дешара шера партийни дешара сете болх беш хилар политэкономи lомаеш йола марксизма-ленинизма 21 школа, дешаш 499 саг я волаш. Партийно - боахама актива факультете, марксизма - ленинизма политэкономе отделене, халкъа культура университета технически факультете дешаш хиннав 520 саг. 1970 шера 8 бетта района лекторашкен предприятешкен 800 гаргга лекци йийшай экономиках, кердача техниках, хьалха латтача опытах лаьца. Шерра дегlаккхувлаш да экономически конференцеш елга, кадрай технически дешар.

Экономически пропаганда боккха лоархlам бу «Горскнефть» НПУ парткомо. Экономически знанешта пропаганда яран уж юкъе кхехьаран мероприятей системa кийчъяьй партийни организаце. Царна юкъе — мехкдаьттахой технически дешар. Из хlара денна хулаш а 150 сагага кхаччалца нах чулоацаш а да. Хlара бетта доагlача тlеххьарча ерача дийнахь бригадирийи мастерийи экономически дешар хул. Экономе дешаешта политинформаторий группа вlашагlъеллай парткоме. Цар низашца кlирана цкъаза ерригача бригадашкей цехашкей политинформацеш ю. Укх тlеххьарча хана «Знание» яхача общества лекторий низаца боахаме лекцеш йийшай: «В. И. Ленин Iилма - технически прогресса лоархlамах», «Къахьегама оасарлен из лакхъяра наькъаш», «Планированеи экономически стимулированеи кердача система бохьхалонаш», «Пайден рентабельности», «Керттера производственни фондаш вlашагlйоахкара царех пайда эцари», кхыйраш. Боахаме, политически дешара штате йоацача кабинетал совгlа, болх беш я дика кхетача инженерей опыт йолча пропагандистей А. Н. Сергеевс кулгалдеш йола технически кабинет а.

Дешара кердача шера организацешкарча 70 процентага кхаччалца болча коммунисташа партийни дешара системе lомадергда экономически теореи КПСС политикаи дешаш.

Хаддаза, цlенкоштта лахама беча балхах дика беркат доал. Халкъа боахама вхе шера план района предприятей коллективаша 110 процент кхоачашъяьй. 1970 шера эшн квартала 2500 эзар сома маьха хlамаш кхоаьй. Комсеш лелача «Знаменский» яхача совхоза коллективо районе эгтара хьалха яхь йолаьй КПСС XXIV-ча съезда яха йоагlача тайпара накъахьар дукъе, доккхагlа дола социалистически декхараш тlайийцад.

Экономически знанешта пропаганда яра дика опыт lоаьй районерча кхыча партийни организацешка а. Цхьабакъда, хlана а кlезига моттигаш нийслац тха экономически знанешта пропаганда яра даьхъе цхьа система йоацаш, дуккхача хьале технически минимума хьисоле, эпизодически еш я из, кlезиг-дукха кулгалду болхлой юкъеоэаш мара хилац. 1969 шера доадийбоалаш даьча социалистически толамаша хьаьехкар дешаро тайп - тайпарча формаша, цу даькъе экономически дешаро а (заочни образованеи тlехье лаьрхlача) 74,5 процент гаргга специалисташ мара юкъеэзз ца хилари хlаьта диттараш хаьрех 21,6 процент бараш цхьаннахьа а ца дешаш хилари. Цудухьа цхьа бахьан доацаш дац 25 процент гаргга болча специалистишта шоай производство дегlаяра резерваш йовзаш ца хилар, хlаьта 25 процент бараша цхьаккха дакъа а лаццаш технически прогресс тоаеча юкъе. Шерагlа дегlаухилга дlадех экономически знанешта пропаганда яра. «Деррига гlулакх сенах латт аьлча, — хьийхад В. И. Ленина, — из латт, дlаяхача опыто вайна lомадаьчох кхоачам ца а беш, тешшаме дlахо вхарех, хlамиш тешшаме дуккхагlа хьадела вlашиlехьдаккхарех, аттагlа долча декхарашкара тешшаме халагlа долча декхарашка доаларах».

lоаь дика опыт хьанlашагlа а теха, экономически пропаганда даькъера кхоачамбоацараш белгал а даьхa. КПСС райкома бюрос сецам а баьб, районни партийни организаце экономически пропаганда чlоагlъяра тlаергдаь мероприятеш а чlоагlъяьй. Экономически знанешта пропаганда яра дешаш парторганизацей секретарий семинаре дийнад. Экономически секцеш вlашагlъеккай КПСС райкома лекторски группей «Знание» яхача общества районни организацей. Экономически дешарех лаьца лекцей бlарчa циклаш ешаргйола лекторей белгалъяьй, хlаьта царех цхьаьрашка хlаьдaе а еш болаьй лекцеш. Района предприятей организацей кулгалхошен специалистишен дешаргдола экономически факультет вlашагlъеллай марксизма - ленинизма университете. Хlанзе вlашагlъеллача партийни комсомольски дешара сете экономически теореи КПСС политикаи дешаш lомадергда 2500 совгlча коммунисташа, комсомольцаша, парте боацача активисташа. Районерча дуккхача къахьегамхоша экономически теоре дешаш тайп-тайпарча школашкен кружокашкен lомадергда.

Экономически пропаганда кийчъечен вlашагlйоллачен оаха партийни организацей теркам тlаберзабу экономически теори, доел леладара ленински принципаш, хlанзара хьалхалатта практика lомаелга органически цхьана тарадаре.

Школаша семинараши вlашагlйоккхари, пропагандисташ кийчбара даькъера политически дешара штате йоацача кабинета болхе тlара кхоачамбоацараш хlанз а дlадаьла даьнаддац тхо. Тхога тешшолургйоций халонаш а латт хьалхашка. Белгала аьлча, партийни дешара лакхерча звеноэ лаьрхlача экономически знанеи ларех лаьца хьадда программаш яц хlанз а, учебникаш дац, гойтара пособеш яц.

КПСС XXIV-ча съезда баха боагlача тайпара накъабаха кийчлуш, района къахьегамхоша доккхагlа дола социалистически декхараш тlаэц. Уж толаме кхоачашдара, парте съезда даха доагlача тайпара накъадахара гlулакха лоархlаме дакъа кхоач экономически пропагандига.

Р. МУРТАЕВ,
КПСС Надтеречни района пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

КЪАХЬЕГАМХОЙ КХЕТАМ ЛАКХБАРА

Юрта боахама къахьегамхошта коммунистически кхетам лучча лоархlаме моттиг дlалоац культура университеташа. Дlадахача дешара шера тха районе болх беш яр культура пхиъ университет: Шелковская, Дубовская, Каргалинская, Ново - Щедринская, Червленская станицай культура цlеношка. Цу университетий ректораш ба общественникаш: лораш, школай хьехархой, кхыбола специалисташ.

Ерригача университетий программа диик дешара шера лаьрхlа яр. Хlана чакхъьинай хьалхара курс. Хьалхарча дешара шера даьха толамаш во дац. Дукха ха йоаццаш хиннача итогови занятешта хьахьекхар цхьоалагlа курс чакхъяькхача 180 сага программа дика йовзаш хилар. Культура университетий беррига дешархой хьаьнала къахьегаш ба тха района юрта боахаша тайп-тайпарча доахъошка.

Хlанз тха района культура цlеношка бокха болх бу кердача дешара шера кийча яра. Шолагlча курсе ешаргйолча лекцей программаш оттаьй, лектораш белгалбаьб. Керда дешара шу дlадоладенид. Районе болх беш хургъя ялх университет.

Укх шера цхьаькха а университет хьайийллай Курдюковская станицерча культура цlагlа. Цу гlулакхо хьаьхих района культура учреждениеша къахьегамхой кхетам сенбаккхара мел боккха теркам тlабохийт, хlаьта къахьегамхой шоаш кердача знанешта мел чlоагlа тlаккхув.

И. ДАДАЛАЕВ,
Шелковской района культура отдела инспектор.

ИШТТА ДIАДОЛАДИР...

Балхак мукъа боллаше школашка бахар Сунжески районера колхозхой, предприятешкара болхлой. Дикача чулоацамца дlайихьар шоай политически дешара заняти XX партсъезда цlерагlча колхозе. Кхо группа я укхаза дешаш. Кхаь а группа пропагандисташ Б. М. Каримаков, А. З. Хомоской, Н. К. Бугаев дика кийчбеннабар занятешка. Дешара шера программа, хургйолча занятей планаш йовзийтар цар ладувгlарашта. Иштта дика чакхъьаьлар «Коммунизмага бода никъ» «Цlеча Экара» цlерагlча, «Ильича маскетаж» яхача колхозашка дешара хьалхарча дийнахьара занятеш.

А. И. ХОДУЛЬ,
КПСС райкома политически дешара кабинета заведующи.

ЛАЬТТАН БЕРКАТ

Центральни Казахстане эгтара дукхагlа хий декка лаьтта къовсталаьд индустриальни города Джезказгана юххе. 76 миллион кубометр хий чулаца лаьрхlа я водохранилище. Цунгара яьсача арара корадьча беркатечa лаьттан чlегилагга (кхо эзар гектар совгlа) кхаччалца хий дехка магистральни канал даькхад. Керда чулаьцача лаьтта Джезказгана горникашен металлургашен керда баьцадаараш, коартолаш, комараш кхее лерхl.

Кастта Иртышера Джезказгане кхаччалца lегlоргйолча хий дехкача лаьттан чlегилгий эзар километр йолча зlанара цхьа дакъа а хиннa дlаоттаргьа из гидротехнически комплекс.

Иртышски хий дlаувзаргдолча Карагандера, Джезказгане йодача lалаьмате йоккхача водовода трасса тlа инженерни тохкамаш деш да. Цигара корадьй баьцадаарийи кхыйолеи культураш кхее могаргйолаш йола лаьттан участкаш.

Иртыш - Караганда каналеи Караганда - Джезказгана водоводеи йистошкарча хий дехкача лаьтташа кердача баьцадаараца, коартолашца, бахчевой культурашца, комарашца lалашбергба Казахстана индустриальни центрашкара цхьа миллион гаргга къахьегамхой.

Владимир ГАНЖА.
(АПН).

Хьалхарча заняте баьхкаб

Марксизм-ленинизм lомаяра занятеш дlайолаенай республике. Грозненски района алхха пхьан № 3 йолча совхозе гулевар 120 саг. Укхаза я совхозерча опыт йолча пропагандисташ кулгалдеш йола группаш а.

СУРТА ТlА: 3 шера дешача марксизма - ленинизма лардий школе занятеш еш я № 3 йолча совхоза - баьцадаарий совхоза пропагандист Галина Федоровна Дистовная — совхоза 1-ча отделене бригадир - агроном.

В. Юнцевича сурт.

«СЕРДАЛО»
2-гlа оагl. 3 октябрь, 1970 шу.

ХЬАЙБАШТА— ЛЕРТТIА КИЙЧО

Укх деношка хьайбашта Iан кийчо еш ба юртбахама механизаторши фермай болхлойи. Обществении хьайбашта ма мотта дукхаерIа довкъар Iалашдеш ба уж. 28 сентябрь тIаьхолчаш республика бовхамашка Iалашдьай 158,6 эзар тонн йол — е 71 процент, 141 эзар тонн чӀа — е 69 процент, 5417 тонн баьцца хьоар — е 89 процент. Соахка укх ханарчул тоъал дакхагIа да уж хьокхамаш.

Дукххача бовхамашкарча къахьегамхоша шоай хьайбашта тоъаргдолча боарамагIа Iалашдьид довкъар. Урус-Мартана районе совхозашка план 7275 тонн йолча хIаькле 7132 тонн е—98 процент Iалашдьай йол.

ПланагIа дьархIачох 92 процент йоли 170 процент чан кийчдьад Надтеречни района бовхамашка.

Баьца витаминни хьоар кийчдаре план тIехкхоачашдьай Сунженски Шелен районни бовхамашка, хIаьта Шелковской районна колхозашка планагIа дьархIачул совгIа 383 тонн Iалашдьал из баццха дина довкъар. Силос йоладш, шекара свекла лордаш дьагулъеш ехы а довкъар Iалашдеш ба юрташкара механизаторш.

Механизаторийи хьайбаш лелдерийи довкъар ца шийло ха хьатIаккхачалехьа хьайбашта тоъалч тайп-тайнарен довкъар хилийтар.

28 сентябрь тIаьхкхачаш баьца витаминни хьоар кийчдерах йола СВОДКА

(проценташца)

Районаш	
1. Ачхой-Мартана	75
2. Грозненски	82
3. Гудермески	70
4. Наурски	63
5. Сунженски	110
6. Урус-Мартана	51
7. Шаьла	102
8. Шелковской	138
Республике гIолла	89
ДIадахача шера сентябре	91
Юртбахама Министерства колхозашкеи совхозашкеи	83
«Скотопром» совхозашка	—
«Грозвино» объединене	—
«Консерплодоовощ» объединене	—

ЛОАМАН ДАЬГIЕНЕХ ПАЙДА А ЭЦАШ

Советски района лоамана дьагIенашка 3090 бежан доажаду. ХIаьта эха район берттерча дьакъе дукха дьархIа хьайбаш леладеш я. БархI-ийс бутт баьнначе лоаман дьагIенашка доажадеча Iаьсий эзал 200—250 килограммага дIакхоач.

Парте Центральни Комитета июльски Пленума социалаш толамца кхоачашдара шерра социалистически ялхь а йоаржадь, тIехкхачашьяй района къахьегамхоша пачхьалкхенга дулх лохкара кхаь квартала план. Иштта, планагIа 1500 центнер дохка деза 1731 центнер дехкад дулх. ХIаьта ер бутт чакхбоалаш кхоачашъергья пачхьалкхенга дулх дохкара шера план а.

Укх деношка «Новая жизнь» ахачен Кирова цIерагIчен кайдойй лоаман дьагIенашка хиннав со. Дог гIоздоаккхеш ца хьайбаш леладераша даьха хьокхамаш. Шинна боахама хьайбашта дукха совгIа дулх такхийттед.

«Новая жизнь» колхоза Бахаев Вахаси Кагерманов Хьасани кулгалдеча шин бригада доажаду доахан. Бахаева бригада 188 къона бежан, Кагерманова бригада 282 етта лелабу.

Пхьа шу, ии шу, кхо шу даьннача доахания планагIа юккъе бусн 400—500 грамм дулх тIакхетийта деза. Бакъда, Бахаева бригадерча хьайбаш леладераша Хамирова, Бачаева, Сайдулхаева, Усманова лоаман дьагIенех бакъд пайда эцаш воалаш доажаде харах дийнахьа бусн цхьан бежано 900—1000 грамм тIакхетийт. Кхы а дакхагIа да Кагерманов Хьасана бригада толамаш. Истамулов Абдулхьамида, Дакаев Мохьмада лелабу 140 етта 86 Iаьсий. Iаьсий доккхадеча хIара Iаьтта дийнна буса планагIа 600 грамм тIакхетийт эцача, 1000—1200 грамм тIакхетийт цар.

Укх шера дIадахача шерарчул дукхагIа Iаьсий кхедаьд хIара бIа Iетта тIехьара. Соахк 81 Iаса мара ца кхедаьча. Укх шера хIанзалехь тIара бIаь Iетта тIехьара цхьаккха юкъера а ца доалийташ 62 Iаса кхедаьд.

Укх шера пачхьалкхенга планагIа 400 центнер дулх дохка дезаш я «Новая жизнь» аха колхоза. Из план кхойчанъе дика торонаш я цун. Август бутт чакхбоалаш 226 центнер дулх дехкад шу боахама хьайбаш леладераша пачхьалкхенга. ХIанз хIаьала кийчдеш да хIара дар 180—200 килограмм эзаш дола 200 бежан.

Дика болх бу Кирова цIерагIча колхоза хьайбаш леладераша. 670 бежан да шу боахама лоамар дьагIенашка доажадеш. Къаьстта дикка къахьегаш толамаш доах Алханов Эналсолтан цун воккъестанаш. Цар леладеш да 64 Iасий 96 бежани. Цхьан 600 грамм болча ненан бусн хIара Iасала юкъера дьархIача 1050 грамм дулх тIакхет. ХIаьта цхьаьшараьта тIакхет 1800 грамм.

Ер шу доладелча дола шоаш леладеча 211 бежанах цаI юкъера а ца доалийташ хьайбагIа Дубаев Iалаудина кулгалдеча бригада хьайбаш леладераш. Цул совгIа план 500 грамм йолча дийнен бусн хIара бежана юкъера дьархIача 1200 грамм дулх а тIакхетийт цар.

Дика оIаштIехьдаьккхад колхозий правленеша хьайбаш леладерий балхашара бераш совбаккхара гIулакх. ХIара бежи Iуна 70—75 сом алапи доагIа. ХIаьта доахания тIакхетача дулхага тьалкха лаххану из. Дулх тIакхетара план 150 процент кхоачашйича 25 процент ахча гIакхет алапена.

Колхозий правленеша лерттIа боакхе ю лоамая дьагIенашка къахьегачар салоIам оIаштIехьбаккхара. Хьайбаш леладераш Iалашбаьб йIаьйхача палаткашца, раскладушкашца, мел эшача пхьегIашца, транзисторни приемникашца, кхьчунца. Цул совгIа массе хана кера газеташи журналаши ехьа цига хьайбаш леладерашта деша. Уж болча наст-наста хул агитатораш, лектораш, художественни самодеятельностах артисташ.

Ер бутт чакхбоалча лоаман дьагIенашкара цIадоаладергда хьайбаш. Цудухьа хIанз сихбенна помещенеш тоеш, довкъар Iалашдеш боади колхозаш. Иштта Кирова цIерагIча колхозе еррига помещенеш тоа а я, довкъар Iалашдеш ба хьайбаш леладераш. ХIаькле Iалашдьад 1090 тонн гIоа доаьдари 700 тонн силоси, хIаьта «Новая жизнь» колхозе — 650 тонн гIоаа доакъари 100 тонн силоси.

Укх шера пачхьалкхенга дулх дохкара план тIехкхоачашъе лош леинал эха района еррига колхозаша. Из хургда КПСС XXIV съезда цар кийчду къахьегама совгIат.

Л. ХАРСАНОВ,
Советски района юртбахама производственни управлене начальник.

УЧАСТКОВИ ИНСПЕКТОР

Наурски района Калиновски юрга участкови инспектора милице зIамагIа вола лейтенанта Х. А. Дунаева болх бу дукха ха я. Советски Эскара гIулакх даь цIавенача по сиха Iохабир милице болх. ХIаьта хIамих кхеташ, нахаца атта дегIал водаш волча участкови инспектора Х. Дунаева оIаштIехьдоал шийна тIачIоагIъенача участке йоагIача тайпара порядок лоаттае. Цун участке зулам теттара кIезига хул. Нагахь хилча я по сиха гучабоах зуламхой.

Цхьа Хизара хайра, бехктоккхаме озар кхераш гера дола зIамига сог станцера веддалга. Шийца дружинникий группа а йолаш цунна гIехьа вельар из. Дукха ха ялалехьа из коравир царна. Кхераме дар бе урс доаллача зуламхочуа тIаваха. Цхьабакъда самбо прием дь бера урс дIа а дехийта карийоалаш из дехал дола милиционера.

Общественни порадок лорача, зуламхоща къовсам лоаттабеча а участкови инспектора дика новкъостал ду 300 совгIача халкъа дружинникашеи оттате боапача сотрудникашеи.

Укх аьхки дар из. Станица улицагIа хьалоагIор шиъ тайпара кийчвенна цхьа зIамига саг. Малар дагаль а волаш, бе йоаткаш хIамаш а йолаш, уйзаральна дIаэхха а тьежаш юртара ара воалаш латтар из. Зуламхочоа тара хийтар из цунна тIехьа хьежаш хьежаш лаьттача механизаце училища директора Л. Гарибина, мастеранта Н. Беранова, Г. Цуракна. Юрта Совета чу а вига кальхаташ хьттача гучадаьлар цхьа суд текза С. А. Гладков из хилар. ХIанз шозлагIа зулам даьдар по. Колхозхочун цIегIара ложкъаьнь хIамаш юхала бийзар.

Станица Совета депутата, не поломен административни комиссен члена Х. Дунаева дизза кхоачашду уж шийна атта доаца декхараш.

Н. ЧУМАКОВ,
Нохч - ГIалгIай АССР чурее гIулакхий Министерства политико - кхетама балха отдела воккхагIа вола инспектор.

Доазол дехьара

КОММУНИСТИЧЕСКИ БОЛХЛОЙН ПАРТЕН ВИКАЛАШ ВIАШАГIКХЕТАРАХ ЙОЛА КОММЮНИКЕ

1970 шера 18 — 30 сентябре империализмана духьаларча къовсама цхьадолча лоархIамегIарча дешашта Будапеште вIашаи дагабьлар 15 коммунистически болхлойи парте викалаш.

Делегацеша бакъдир коммунисташа а къыча антиимпериалистически организацешеи низашеи а цхьатарарча бокъоний лерда тIа цхьана лелару гIулакхаш шердари уж кхотабалар чIоагIдараи, империализмана духьала лоаттабеча юкъарча къовсаме цар цхьан бартаца леладу гIулакхаш чIоагIдара низаш тIаьхийта шоай партеш кийча хилар.

ВIашагIкхетар корта болаш долча хьалашка, новкъостащхеи барт-цхьоагIон уйланцеи хилар.

ИОРДАНЕРА ХЬАЛ

БЕЙРУТ, 1 октябрь. (ТАСС). Иорданера ухача ховмегIа, Аммане сетен латт. Правительственни бIун палестински духьален боламе низаши самардийнакь шоашка хьалхагIа хиннача позицешка дар, вIаши бокъонна эс а зуваш, цхьабакъда, хьал тIа-тIа дукхагIа метта доагIаш латт. Иордански столица улицашка хийща нах леллалабенниб, баррикадаши духьала уттаь хIамаши дIайолахеш латт, шоай бола юкъ дIаболабеш а правительственни учрежденеш, тиваш хьеллаш латт,

Короля Хусейна а Палестина мухьажирхара организаце Центральни Комитета председателя Ясир Арафатен Каире хиннача IарбиЙ пачхьалкхенаштен правительстваштен керте латтарий совещании даьха даьцачи кхычарна а кулгаш яздаьча соглашене условеш кхоачашъера хьаьтта вIашагIъеллача комитета хоам хьакхайкабьб Аммана радиос. Хоамо белгалдоахах «экеранале юкъметтаоттайра мехка еррига районашка сетен хилара», хIаьта иштта доп сецадарь условеш бизза кхоачашъеш хилара. Комитето цу дешаца хьашт долаш мел йола оагIош тIаьхьеш «бежарий бовбеш бола къовсам юкъ ца болабалийтар дукхьа ехы а чIоагIагIа низаш тIадаьхийтара».

Къаьстта вIашагIъелад комитет хьежай, йоах хоамо, столицера дерриге гернашкара низаш ши этапагIа мехкара аралаяра иламага. Хьалхарча этапе оттадбед Аммане правительственни бIу 24 сахьата ара а баьякха столицана пхи километр гаьна хургйолчи ханиг дадьача позицешка дIаоттабелга. Цу юкъа шоаш дIалийцача еррига зданешкара, улицашкара, кварталашкара, тIема рубежашкара шоай штаб-квартирашка кхачалца тIехьашка доал палестински духьален боламе низош. Палестински духьален болама низаш декхар тIаьш правительствении бIуна дIалийца позицеш хьа да лушца. Аммане цхьаккха тайпа тIема демонстрацеш ергIоацаш йийхкаь Городе порядок - хулийтанга, массаза а саниа, тIалулл обществении хьерамдеи слушбашта.

Уж положенеш 30 сентябре Iуйрийна 6 сахьат даьлча чIоагIлуш а къаьсттача комитета тIаьхожамегIа кхоачашъеш а я.

ШоллагIча этапагIа оттадаьд правительствении бIу шоай массаздарча базашка юха чугIолга а духьален болама низаш ехы группаш а нь хIанийслуга а.

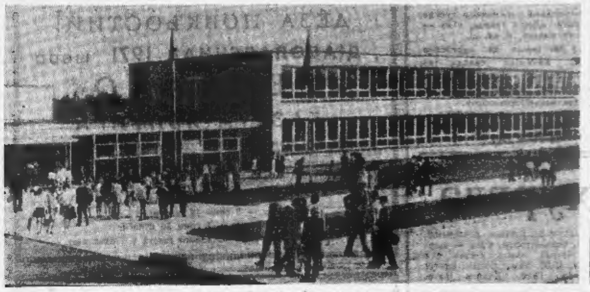

ПРАГА, Чехословаке 45 эзар къона граждании укх шера дукхьашха школьни классай наIара сенагIа а хоадидаь чухьа ваьннав. Республика дукххача районашка дешара керачи эланешка дIайолаенвай занятеш. Алхха чешски областашка хьайийллай 20 совгIа керда школа.

СУРТА ТIА: Враждовс Лхошишера (Централыни Чехи) юрта керда школа.

ЧТК—ТАСС сурт.

Договора ратификаци яьй

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо 1970 шера 30 сентябрерча Указаца ратификаци яьй СССР Министрий Совето хьачуденнача доттагIала, цхьана гIулакххаш лелдара, вIаши новкъостал даро хьакъехьарча, Советски Социалистически Республикай Союзаи Румыне Социалистически Республикаи юкъе даьча, 1970 шера 7 июле Бухаресте кулгаш яздаьча а Советски Союза цхьча мехкашцарча гулакхашта йохчен СССР Лакххехьарча Совета Къамий Советен комиссеша къоабалдаьча а Договора.

(ТАСС).

НИКСОН ЕВРОПЕ СЕННА ВОДА?

Уйла тIа ца оза йиш яц президента Никсона Европе хьоргболча наькъа къахкайханача маршруто. Цун этапашка лаьрхIа дукхагIча дакъе белгалъдай мехкаши столицаши на а еш, штабаш, тIема базеш, тIема кемаш. Итали а йоацаш, Неаполера НАТО штаб, Испани а йоацаш, Ротерен Торрехонерен базеш, Бельги а йоацаш, Брюсселера НАТО штаб... Царех йоацаш цхьа-шиъ метиг я, цхьабакъда, уж а геттара дика меттаоттаю США 6-гIча Средиземни форда флото кемаш, «Спрингфилд» яхо флагмански крейсер - ракетоносец, «Саратога» яха авианосец цига даьарца.

Геттара нийса хетадаьа бош йолаш да, маршрут США дипломатешта дунен политическа карта тIара а ца оттаеш, американски тIема базай КъилбаседАтлантически блока учрежденейи карта тIара Пентагоно дехтадеша оттаьь хилар. Цу тайпара, хоеш да, президент конституцегIа лакхехьара главнокомандующи хилар. Цхьабакъда, уж функцеш но тIема хана, кIалдисача а, тIом хьа мегача хана, кхоачашъяр тамаш болаш дац. ХIаьта хIанз?

Белгалдоалаш да: шиъ никъ вIашагIкхийттача Къамий Организацене 25 шу дузача юбилейца цхьан хана нийсбалийтаьб президента. Из нехаш тIом штабашкеи воал цIейна хетаяь заседанеш хилале хьалхагIа, ООН членаш долча мехкий делегацешта керте латтадар Нью - Йорке, хеташ ма дарра, ООН-а Устави цу тIа дIаяздаь машар лоаттабара декхараши шоаш хьалхоацаш хилар хьакхайкалдергдолча хана.

Белгалдоалаш да: Ричард Никсона Европе наха, США-и НАТО-и герзашцарча низий тIема чайтонга хьажа дагадехад бокъонцa европейски континенте дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбала болабеннача хана, «шийлача тIема» ша башара процесс чIоагIъяла йолаенача хана.

Президента Никсона хьоргболча наькъа маршруто хьахьокх, американски политически стратегаш хьалхагIа а ю мара чIоагIа машар оттабарех гIетта довнаш дIадахарен перспективаца юзаенна а йоацаш, уж лоаттадарен тар ма лу шердарен перспективаца юзаенна хилар Средиземни форда район, Къилба - Малхбоален Азел тIехьагIа - лоархIамига дилача шоллагIа район а американски герзашцара низаши техникеи доалол дехье дIанийсдара. Гучох, Ричард Никсон цу районе ВIашагIкхийттача Штатий тIема низ дукхагIа тIаоза дага да.

Сел дукха ха а йоацаш укх тайпара белгалбакхха негаргболаш бар Средиземни форда: гобаьккха американски тIема базаш йола акватори. ХIанз гIуллакхаш хушаденнад. Малхбузен тIема блокай сферана юкъе доацаш деса хиннад КъилбаседехьарчA Африка мехкаш, Средиземни форда тIара французски порташ НАТО порташ ца хулиш дIайьицад. Цхьабакъда, Средиземни форда тIара США 6-ча флотагIа хиннача болрам боацача дола доазув оттадаь керттердар — из да дунен тIа, цу даькъе тIема - форда сфере а. Белгала даьча — Средиземни форда бассейне а низий соотношени оьлангара денъ хувцаллар.

Г-дин Никсон «Саратога» палуба тIа хилар юхадоаладергдаш Америка бердашта гаьнарча форда тIа США-с хьаштдолча тайпара доал дь хьалдарь шераш. Цхьабакъда, 6-гIа флот Средиземни форда тIа кхелаш къестаечуш ваьхе кхоачашлер лархIара оамал хIанз а йитаза ба американски стратегаш. ХIаьта дIаша я, вайна ма харра, США помаш Гаргарча Малхбоалене событеш дегIаехкарца дувзадена юза вIашагIкхетеи бассейна малхбоалехьарча даькъе тIа кхачеи сихденнад.

Гаргарча Малхбоалера гIулакхеш белгтала ира да. Цхьабакъда, Пентагона маневраша, президент цу районе вахаро хIаьта а, из ирад кхы а еоагIагIа хилийтар мара кхы бе яфам бац. ХIанз Иордане къайнача доенаца дувзадения, къаьстта а нагахьа санна арахьара державаш кхы а герза низаца цу мехка гIулакхашта юкъе гIортара кеш дола тIаьхьенаш а тераллача, къаьстта маIаш долаш а ситуаци. Вай гIааат доале тамаш я, нагахьа санна США Средиземни форда тIарча флоте президента хьоча наькъа лаьрхIа ха даттара уйла ял кхерьача а. КIайча цIенна керте латтачун советникашта кхы воcIа корайоаcIаргьипор яьча.

Кхьметтел США-рча эгара опыт йоаккагIа йолаш болча пропагандисташта а ховргаш президента хьоргбола из никъ «маьршо» хетийта. Цун цхьа эпизод мара ца хала а мег чурча политически конъюнктура уйлашца кхетае йиш йолаш — римски папа Павел VI-гIа вар волча вахар. Гаргакхача доахкача хоржамашца дувзадена кIезиг - дукха а ше дакъала чуццлага эш президента: ВIашагIкхийтача. Штаташка кIезига бац харжархой - католикаш. Цхьабакъда, шеко йолаш да, Ватиканера къамаклаш къаьстта безаме хургхилар: католически кинаьо шеко йоацаш бекке бу президента Вьетнаме лоаттабу тIом.

Президент средиземноморско-натовски наькъа водилга чIоагIдаь дукха стимулаш тоъал дика гуш е. Белггала аьлча, из да США элиина цига дахача халкъий хьашташа духьала, къаьстта а IарбиЙ Малхбоален халкъий хьашташа духьала ерзаь цар чаццйоаха политика бахьан долаш дунен цу районе шеко йоацаш эшаклар. Шаькха а их най, цу тайпара никь бахьа аьина яьча решене чIоагIа тIа на оец йиш ш лерритача дунен тIарча машара хьешташ леза долаш мел барий уйла. ХьалхагIе а гуш да цу наькъо ВIашагIкхийтача Штатий е политически а, е пропагандистски а аьттув боакхаргбоацилга...

В. АРБАТОВСКИЙ,
АПН политически обозреватель.

ВАЬ 75 ШУ ДИЗАРГА

С. А. ЕСЕНИН

Нагахь мара ца хулча тайпара къьгтад шиЙ тайпарен талант йолаш хинна баькха - дика эрсий поэт, Сергей Александрович Есенин (1895—1925) нахаши кхолламаш деши хиннай Росся история чухь ши эпоха къестача доазон тIа. Чоалхане, дукхала сагото тIакхоачаш хала хинкаб кердача нахерта бода никъ. Есенина творчество чоалханеи вIашдухьаленаш йолаши хилар белгалдоал, эггара хьалха, мехка дерригача вахаре йоккхий эргалонаш хинна из ха чоалханеи халеи хинна хиларца.

Эрсий Iаламен революци аллалехьарча бытен хьахилийтай поэта цхьаьнцарча стихай тематика. Есенина поэтически талант камаьрша тоаьлла йоалеиннай дог гIозавалаш цо тIаьйца революци яьнначул тIехьагIа. Революце сийлахь - доккха бакъдар хетта в да, кхохаш латта керда вахар чIоагIа лийкад поэта; цо ше яхачох, «Коммуна гIоттаь Русь хIара микуте теркалъе» гIертаж.

ШиЙ дикагIа йола произведенеш 1924 — 1925 шерашка кхолла Есенина. Къахьега халкъ хетдаргхилларах теман бошна да «Сийлахь - Боккхача похедан дена иллиь» (1924), «Анна Снегина» (1925) яхача поэма тIа шерра хьахьехад юртарча революце сурт. «Тхьаь ялпех йолча баллада тIа», (1924) бакински комиссарий денадера гIулакх хестаду поэта.

Дукха хоалий дола йоахкаш йоалл дег тIара сар дукханеши йолча Есенина лирикаш. Еррига уйла тIоаз датардари дош, уйла а образ а тамашийна дика цхьана тарьаре стиха тIагIоаларча сурт, дег чурча йовхала, цIенала хаiала.

Березови хIада мехкаш, лярнача арений шорадаж, Iамарчий сийналаж, баьццарча попай татаж йолча баьхха - дикача стихашкара Росся кхелий хьахъехьа поэта сахьувзадеш, хатараш дагаухаш ера уйлашка кхачалца — иштта я Есенина поэтически уйлан масштаб. ХIара есенински образ, хIара есенински мурI боарам боацаш боккхача Даьхенцарча безамах бузза ба. Назым Хикмета аьлад: «Есенин — дунен тIарча сийлахь-боккхача поэтех цаI».

С. ЕСЕНИН

КАНТАТА

Шо дада, хьамсар вежарий,
Юха а хаьла аьтто
Эзоргдоацча вежарий
Оарц Кремле тIадоалладу.
Дуне керда малаьларий,
Гаьнна ала сердая шол.
Шо дада, хьамсар вежарий

Цу сийрдача зерате.
Дошо го баь малх малатий
КоашIерга хаь этта...
Шо дада, хьамсар вежарий,
Дунен сердалга халхь дода
бIушца шоана уллув да.

ГIалгIай меттала дьакхар
Ю. ЧАХКИЕВ.

Наьнага дахьийта письмо

Йолаш я хьо, со са кьаьна нана!
Со а со, Моаршал кьоза, моарвэ!
Йоагийла хьо цIогIа масса хана
Сараьь из цхьа тамаша сердал.

Сога хаду, са чIоагIа сагатдаш,
Са геттара боккха гIайгIа ели,
Со воагIий хьенаш, хьайна цаI чохдаш.
Кест-кеста хьо новкъа юхь.

Сараьь сийна бред бешача
Кест-каста цаI хьона дагаха:
Кабака вIашагIпатача цхьаьна
Дега Iеттад сона фински урс.

ХIама доргдац, са нана! Ма кхерал.
Из са доар мара тIама дац,
Хьона дукхад а ца воагIаш
Со маларе тIаьхьавиллинац.

Со ма хьамха са маллалар хIьада,
Садухьа бохаш водда чекагI
Вай лохача цIогIа цIенар мара

Кхы цхьангга хIама дац со догиш.

Са цIоаоагIергаха вай хIайка
Такача хана бIаьстенна гIа.
Сома ма валлалаь саттоссаца
БарзI шу хьежа воашо ма со Iа.

Хьай ма хьадолаь догадхьахкараш,
Ма дувцалаь хьенаш ца хилар,
Сох хьежа ма даьлар соа дийзараш,
Соа хьежа тIехьхьар кIалдоалар.

Ма Iомаелаь дуйне да, Эннай!
Кхы хургдац кхьаьхечо тIаоарзар.
Хьо мара са дагаIоз, самаш
Хьо мара цу са сердал доргар.

Iайна ю из сагото дIаьшкьа,
Сал чIоагIа са гIайгIа Iе мо а.
Сал дувла ма хала ноакхьо тIехааа,
Хьай уш хьаьне бараьхьаш гIорийна.

1924 ш.

ГIалгIай меттала дьакхар
Ю. ЧАХКИЕВ.

БОКЪОНАШ ТЕЛХАЕ ЙИШ ЯЦ

Вай республике гаьнна лоамашка ядача районашка электрофикаци ара баохаш дукха ду. Укх гаргарча шин - кхаь шера электроэнерги кхоачаргья Нохч-ГIалгIайчен эггара гаьнагIарча лоаман районашка. ХIара шера вай республике болх бе йолайолийт 900 керда энергетически объект. Царех дукхагIйола электрически мощносташ вIашагIъехкай № 66 йолча механизировании колонна коллективо. Цу белха йоккха опыт я цун, цхьабакъда, халахеце а эксплуатаце дIалуш йола цхьаккха объект яц электроустановкаш дIаоттаврен технически документацеи бокъонаш цIелхашта телха ца еш.

Эксплуатаце объект дIаялара лаьрххIа инструкци кийчъяьй. Инструкци йовзийтай массайолча монтажни организацешта, дукххача заказчикашта, хIаьта керда объект болх бе йолаялийтара даькъе инструктаж е езаш хул инспектор.

Практико хьахьекхад технически замечанеш йолаш а цхьаккха бокъо йоацаш а энергообъекташ болх бе йолаялийтар кхераме долга. Масала, цхьаккха бокъо а йоацаш «Верхненаурский» совхозе дизельни электростанцеа энергооборудовани дIахоттарах совхоза хьатта ток теха йийра электрофицирования зернопогрузчика тIа болх беш йола йоI, оIаьза шоий лоIамах. оIенхаштта кхоачамбоацараш долга ховшехьа я инспектора бокъо ена йоацашехьа а, механизировании коровнике ток дIаяхийтарах дукха доахан доалар ток тейа.

Механизировании № 66 йолча колонна коллектив мамогга сихагIа керда объект хIачу а ена, дукха балхаш хьид аьнна процентовкана кулг яздийта гIерт, зIамигача оборудоване монтаж чакхъяьяна йоацашехьа а.

Укх шера август бетта № 66 йолча механизировании колонна прораба мош, Алвердова чIоагIа дехарах «Кавказ» яхача колхозера ремонтни мастерскера керда электрооборудовани болх бе йолаялийта вахийтар инспектор. Из цига дIавохийтача хана электрооборудовани техкай аьнна документаш е гIоцлой балхаш чакхдаларах йола шит шар пунга. Колхозе инспектор дIакхавчача хьалхашка этта сурт йорча дар. Из эксплуатаце яхийтара эшаш йола электрооборудовани а тIехьа йоацаш яр мастерске.

Кест-каста нийслу керда вIашагIъеллача оборудоване дола документаш хьа а цIела электроустановкаш оттаврен парна эксплуатаци яреи гIулакх доацаш бола нах из доц къоестаде гIертаи.

Новогрозненча столовера керда электрооборудовани боля бе йолаялийта мара ца езаш кийча а аьнна укх бетта документаци кхаьчар энергосбыта коллективага прорабагара И. Г. Веровкинагара. Столове ток дIайоххийтилга тIехьадаккха дезаш хилар гучадьлар инспектора. Технически дакъе цIенхашта кхоачамбоацараш нийсделар. Уж а кхы а кхоачамбоацараш кхы ца нийсдалийтара электроустановкаш кийча келара мел эша документаци ханнахьа хьакхачийта деза энергосбыта коллективага.

Ф. ЕСАУЛОВ,
«Грозэнерго» районни управлене энергосбыта воккхагIвола инженер - инспектор.

АПН ХОАМ БУ

«НИВА», «КОЛОС» ТОХКАШ Я

Балха овсарле лакха йолу, ялат чуэцача «Нива», «Колос» яхача комбайнийн керла маркаш хьалйи советски конструктораша. Цу тайпара бlаь гергга эксперементальни машина я мехкарча машинаш тохкача станцей полигонашкахь тохкаш. Механизаторашна цхьаьна конструкторашi хьеж агрегатийн доакъош тешаме дий, царэксплуатаце хьалаш, балха овсарал миштой, ялат дика оьрдий.

Цхьаццайолчу участкашка хlора гектара тlера 45—50 центнер йалаш долчу Кубана кхашка ялат чуэцаш хиннай машинаш. Шин сменагlа комбайнераша бlаь - бlаь ткъо центнер ялата аьрдай. Кердача техника шо дика хилар хьахьекхад хий дехкача лаьттешкара ка бола ялаташ чуэцача хана. Къилбаседенгахьа ялаташ чуэпа доладаларна дlахо тахкара Росее централыни районашка хьожаньй эксперементальни комбайнаш. Хlинз Урален Сибарегlеин кхашкара ялаташ чуэпача дакъа лоьцаш я уж.

Вlаши нийсъара дай-мехкарчарна аьлла болй беш я хlензара доззол дехьара машинаш.

Дьаьа тохкамий итогаш нйй кечтахьаьжхен комиссе. Нагахьа санна хlанзалца дукха арахйцача ялаташ чуэцача машиний балха овсарал бlаь процент лаьрхlича, «Нива» бlаь ткъаьа ткъеста процент еннй. «Колосе» — ша бlаьи пхиъ процент.

«Сенатор» яхача маркех йолча хlанзарча малхбузнигермански комбайно цу хьалхашка бlаьи ткъаьа бlархl процент дьахьекхай.

Агрегаташ дlахо технически эргаьна тоаяра, комбайнерий къахьегама хьалаш дикагlа хилийтара дича шийна бакъаьа хетар конструкторашна дlаьнад комиссено.

Техка ьиначули конструкцеша юххера а корректировани ьвчули тlехьагlа, ялаташ чуэца керда техника дукха арахеца йолаергьа Советски Союза юртбоахама машиностроене керттерча предприяте — «Ростсельмаш» яхача заводе.

Петр ЯЩЕНКО,
АПН корреспондент.

КХО МИЛЛИОН «ЭЛЕКТРОНИ» «ОГОНЕКИ»

Львовски телевизионни завода сборочни конвейра тlера дlера 30—40 секунд массазе ял lойоал телевизионни приемник. Из я «Электрон» «Огонек». Укх шера заводо арахийцай кхо миллионалагlа йола аппарат.

Из событи ше йоацхаш, предприяте директора, инженера Петровский Степана аьлар, нагахьа санна заводо арахийца еррига телеприемникаш цхьаьи мугlаргlа дlаоттайича, из «лента» бlарчча ше эзар километр дlаьаа хургдар — Москвал дехьа дергдар.

Хlера шара завода конвейераш тlера lойоал шоашка хьежжа 47 а 59 а сантиметр шера кинескопаш а йолаш «Огонеки» «Электрони» яхача маркаст йола 500 эзар соьгlа дика толаьр телевизораш. Ер шу чакхдалалехьа предприяте вlашагlйолларгья «Электрон-701» яха 5 эзар цветной телеприемник. Промышленносте арахеца кийчъаьй 59 сантиметр кинескоп йола ахпроводникови телевизори 61 сантиметр кинескоп йола лампово-ах-проводникови телевизори. Хьатlадоагlача шера «Электронаи» «Огонеки» меттел дlаоттаргьаи уж телевизораш.

Львовски телеприемникаш дукен тlерча 15 мехка кхухьийт — цу дакъе Чехословакеи Финляндеи, Угенде а Греце и, Вlашагlкхийттача lарбий Республикеи Пакистанеи.

1971 шара «Электрон-206», «Электрон-215» яха цветной 15 эзар, ахпроводникови 40 эзар, 350 эзар керда телевизораш арахецадаrа я Львовски завод. Уж дукхагlа хьаьра новкъостал дергда заводе оттаьча «Львов» яхача автоматически управлене система (АСУП). «Львов» яхача АСУП-о хlанале а новкъостал даьд оперативно - календарни планироване, материально - технически lалашон, бухгалтерски учета дукха дехкараши технико - экономически плацироване кхьайола кхы проблемаши къоастаяра.

Владимир ПОПОВ,
АПН корреспондент.

БЕРИЙ сакхетамга хьежжа

Юххьанцарча классашкара дешар кердача программа тlа дакхе дагедоахар аз хьал а лоац, хlаьта цунах хьакулар во хург це хилларах дог тийша а я, хlане аьлча берий сакхетама, цар хьакъала боарамга хьежжа я из.

Хlама хургдац, кхетаргдац бераш, ахаш тешам байна яр со юххьанца школе дахкача берашта са кердача программах хьеха йолалуш. Хlаьта а сайна цхьаза хеттача тайпара сон къайла, сомабалаза бец хlаьтта дуне довза болабенна берий сакхетам. Дlатlаьц цар бlаргадайнар, хезар.

Хlанз дешара шера хьехара «Бут» чакхбаьнначул тlехьагlа кхы а майрагlа, тешамегlа ала йиш я са из. Къаьнача программах хиннарча тара яц тха урокаш. Оьна ткоай урокашна дуецаш доле цхьадола хlамаш хезача, йоахонга хьежача, берашна ладийгlача юххьанцара класс а, аьна хетаьургдац ткъмаз. Хlана аьлча кьалзагlа ак шу дезар бераш ручка бе боаллабе, алапаш язде lомаде. Бакъда, тхо цхьан бетта lомадаь даьнад дукхагlа дола алапаш. Цул соагlа дешаш вlашагl в хеттаю язду бераша, доккхагlдараш, зlамагlдараш къестаде хое, доске тlа, тетрадаш тlа правописане цхьанкха бокъо це толзаеш зоза дlаязду.

Хlаьта математикагаl дилле (хьалха санна арифметика эха доаш дац хlама) кхы а гlеьнагlа декад тхо. 5—6 классашка lомадаш дола цхьадола хlамаш lомаду тха юххьанцарча классерча берашк царна хlана хое йlаьха линии, отрезок, йlаьхагl, лоацаг, дукхагlа, кlезигагlа яха дустамаш. Цар хийцца хьеол 3, 5, 4, 7 хьа мешта хул.

Хlанз вlашкатохара задачаш да доладеннад тхо. Задача услови юха хьадуэца аьлча цхьатарра угагlдолх берий кулгаш. Хlаьта дукхагlчар юкъера цхьадола дешаш аз аьхача тайпара ца хуле а чулоацам нийса болаш хьа а дуьц.

Дикагlа кхета бераш... Уж доацаш цхьанкха берий коллектив, класс яц, я хиина в яц. Уж хьакула наькъаш тайп-тайпара да цхьабераш школе бахкалеть берий бешамашка кхуе, шоллагlбараш шоай бераштa теркам тlебоаийтача дезалешта юкъе кхуе. Хlаьта вlалла из деца а дукхагlа сакхетам болаш, боацаш а хул.

Тха классе а ба цу тайпара бераш. Уж чlоагlа наггъа а боал еррига класса, сона, хlана аьлча царга гlопла чакхдоах аз эттара заплагlа дола сай дехар. Цар палар ела, цар дер да дог отт вокхар а, бlарга ца гу берий хьа сийг лоталу зlамигача дагашка. Из боакхха низ ба, ший тайпара «мазкилгаш» я уж, цар сердал тхоне массанена а наньйоал, аз аьхача тайпара.

Лоацца аьлча, кердача хьисапе деша доладалар бережте хила мегаш хlама да. Хlаьта юххьанце ду хlама массанека а мича кул дерига нийса, цу сахьате массанакъе а дlадоархаде мегаргдолаш. Укх метода а хила мег ший минусаш. Уж тахкар, дlахкар педагогий дехкар да. Укхаза цхьанкха лоадамбоаца хlама хила йиш яц.

Цудухьа ала йоал со сайна хетар. Оттаьь программа lилма лардаце бузам болаш а дика а я. Бакъда, цунга хьежжа мел эше хlама: гойтаре пособеш, кхьдола хьашташ вlаштlехьдаьхадац хlара школе. Кердача программе урок луча хана цо кеддаш lайха дуацачоа хетаьь пособеш дlакьонхаш, царца берий уйла тlаоза аза. Бакъда тха школе дукха яц уж.

Дош ала лов математика яхача учебникаш а. Цун эшаш йола оагlув берашка хьеалийта озаш хилча, хlаранена дlатlа а ухаш из дlахьонташ дукха ца йоал аза: цу оагlо тlа латта цифра береша lомаь, е lомалаза хул. Хьехархочо ше латтача дlахьонха а мегаргдац книжка, эшша оагlув хьа а йийла. Хlаьта а цу тlа латта сурташ соа зlамига хиларах гаьнара бlаргагац. Нагахь санна уж доккхагlа далара, царга а хьежа уж тlадола оагlув хьа а йийла. Хlаьта а цу тlа латта сурташ соа зlамига хиларах гаьнара бlаргагац. Нагахь санна уж доккхагlа далара, царга а хьежа уж тlадола оагlув хьайийлача баьнна бар дешархой.

Цу тlа цхьанка а ерга аз. Духхьал цу кердача программага хьажжа кхы чуть-тlехь ца воалаш бераштачхьекар а нийса дац. Математически хьашташка хьажжа къаьнарча система элементаш а хlаьта ший творчество а балха юкъе агийта дикхарийна ва бокъонца бераштa эккаш ала гlерга хьехархо.

С. АУШЕВА,
Назрановча № 2 йолчу школин хьехархо.

Кердача хьехара программагlа бахх беш ба № 38 йолча школа хьехархой. Кердача гlулакхе дукхарейла бу хьехархой шоайла дукха бахх бе, шоай знанеш дакхье. Хlана аьлча, берий кхетам, знанеш хьехархочунчарга хьажжа керда хила йиш яцчий.

Дукха халенаш хьалханца утт дешархошта а. Тайп - тайпара предметагlа йола материала lомадеш, хьалха санна доацаш, чlоагlа уйла тlайоалийтала деша дезар цар.

Цул соагlа керда материал вай ахкарна кхаза кха. Хьалха арифметика lомадеш хиннача юххьанцарча классашка хlинз математика хьех. Цудухьа бераштa хала да из материал lамаш а. Бакъда программа дика вlаштlехьдаьлла хилара оттача боаних из бахх.

Кердача программагlа бераштa хьахача школа хьехархошта мотта белгала а юххьанцарча классашкара хьехархо Фахрушинова Екатерина Федоровна Гайтара пособех, опытах бизза пайда эцарах цун вlаштlехьдаьл бераштa йизза знанеш ела. Бакъда, хlенаш-м нийслу цун балха, халенаш-м нийслу цун балха. Нийслу цо кхоачаннддер керда дlадоладаь гlуленх делаьда.

СУРТА ТlА: г. Грозне № 38 йолча школа 2«а» класса руководитель Екатерина Федоровна математика урок луш я.

ПЛИЕВА сурт.

Дешара шу доладелча

Аз школашка болх бу ткъаь ворхlалагlа шу да. Дукха бераш кхийнад сона хьалхашка, дукха оамалаш яйзай.

Дукхагlа, чоалханегlа дола хlама тlаьца дагалаца, кер чу дукхаде мегаргдолаш да берий сакхетам.

Из доп чlоагllу хlана кердача программех дlабоханбаьча балхе а. Цхьаьа бо се цец а йоалаш кхетам хул са классе даrlача берий.

Хlаьта а цхьаьиха ала лов сона. Кердача программех деша бераш кlезиг дукха цlаrlа, а бешамашка lомадаь, хийчдаь хилча дукха дикагlа дlайода учебни процесс, дикагlа кхет ишта кийчдаь бераш, программо яхача тайпара хьеха дикагlа вlаштlехьдоал. Са классерча берашта юкъе берий бешамашка хиннараш белгала да, сиха кхет, сиха дlаоц дlаалар. Хlаьта воалаш дукхагlдолча дакъе хало кхет. Царна дикагlа, кlоаргагlа дlахьехь тlерташ кlезига юлаетта оалаш хул программа.

Со ала гlерт шу кердача программашка хьежжа дешара процесса массабола оагlув нийсбелар льина.

Цхьаькха а да. Хеттача тайпара дика оттадаьдац составителаша шу программах дола учебникаш. Кхоачамбоацараш да царна юкъе. Царех цаl да къаьгга бlаргагуш а, доккхий а доаца сурташ.

Программашта юкъе а да ца хилча мегаргдола хlамаш, разделаш. Сона хеташ хьехархой дагабуарга цу гlулакхех, дувцаргда цар из, покъаара йоахаргьа хьалхара халенаш, опыт дlа-хьа эцаргьа.

Бакъда ший лардага хьежача программа чlоагlа эшаш а пайдане а я. Из кхоачашъяра педагогашкара эшар цаl мара хlаца дац — дукхагlа творчески гоьвал, хьинар. Шоай професси, болх безачарга из шортта хург а да.

Дукха болх ба, опыт йолаш ала а, юххьанцара шу сона сайна а хало да. Дlадолалу хlама массахана а хул хала, садуаш, уйлаш яйташ.

А. ТАРАБАНОВА,
Сунженски района Карабулакерча юкъерча школа хьехархо.

•

Иттаьлагlа шу да Шаьлерча №1 йолча школе юххьанцарча классашка хьехархо болаш Кадуева Хlароне Асмас болх бу. Цхьоагlича классе деша даьнна бераш йиъагlча классе даьтнад из хьехархо а йолаш. Цудухьа хlара ззра оамал, способностех дика йовз Хlароне Асмайна.

Хьехархочун болх берал соагlа боккха общественни болх а бу хьехархочо. Из в мlаrlерча лектор чеш. Балхах мукъайолча хана кост-носта го йиш я из малха хоашка чу а уэтта беседаш еш.

СУРТА ТlА: А. Кадуева ший классе.

В. Юшевича сурт.

•

Хьехархой новкъосталца

Тха школа чlоагlа хьинар айденна дlадоладир дешара керда шу. Пионерски отрядаша — «Массаза а кийча да» комсомольски группаша — «Ленина васкаташте тешаме да» яхача дешнашца.

Дешара керда шу, ший тайпара шу да, цудухьа традицегlа тхо долча Ленински урокашца дlадоладелар из. 1-ча классера 10-ча класса ккечча хlара класса чакхъьинай ленински урокаш. Цу урокашка дешара керда шера низхь леьцар бераше. Хургйолча КПСС XXIV-ча съезда сийна социалистически декхараш тlаийцад.

Пионерски отрядашка торжественни пионерски сбораш хургьа, хlаьта цига бераша кхы а доккхагlа дола социалистически декхараш тlаоцаргда, лаьрххlа юьцаргья школерче дружина Совето ший юбилейна хетаь замечи, Нохч-Гlалгlайчен эггара хьалхарче комсомольцашца вlашагlкхетаргба.

«Массаза а кийча да» яхача Ерригсоюзни марша кийча я отрядаш. Бетта болх баьча берашe хlанзле а 12 тонн гlша аьшк гулдаьд. Дика вlаштlехьаьккха, торжественно, тlемахошца-шефашца цхьана юнармейцийн парад хьаь. Юнармейций хlара отрядо хьахьонзер ший гоьзал: стройгlа лелао, отрядаи ялли деккар, юнармейций команда кхоачашъяр. Хlаьта 4—5 классаша юнармейций беза дуе бнаб. Комсомольски группашка 1-ча этапа Ленински зачет луш ба, ВЛКСМ III-ча съезда Ленина даьча къамаьлах лаьца рефераташ язьеш да бераш, цунца конспекташ уэттаю, Ленински урока торжественни чlог а кийчаву. Цу группашка 2 октябре гучахьара торжественни комсомольски собранеш, ВЛКСМ, III съезда В. И. Ленина бlаргаайнарешца вlашагlбеттаргба, КПСС XXIV-ча съезда сийна тlаийца шоай социалистически декхараш дийцаь, лаьргхlа къамаьл деад ВЛКСМ комитета заданеши хургдолча Ерригсоюзни воскресникаш лаьца.

Сакъердама гlулакхаш дукха вотт дlахо школашка хьайнаша. Школе кийчьо ВЛКСМ III съезда Ленина даьча къамаьлах лаьцаш КПСС XXIV съезда хетаьи партийно-комсомольски, lилма-методически конференци. Цига Ленински урокий, Ленински зачета итогаш ергья, отрядаша рапорт хургда КПСС XXIV-ча съезда сийна тlаийца социалистически декхараш кхоачашдераи, lоашаргья дикагlа йола рефераташ, нох. Мещеряковца — ВЛКСМ III съезда делегатеца вlашагlкхетаргда бераш.

Кердадараш лахара [illegible] болх ба, дlахо берий ба безар: шоай школа летопись, хьаьна дружина летопись, эггара хьаьна Ленина ордени сина мал дехар, тха фаьд — ГАРО завод, тlемалойшефаш парте 24-ча съезда наиъебакха мишта кийчлу хар, Нохч-Гlалгlайчен эггара хьалхарча пионерски отрядех йола материалаш гулъяр, кхьдараш.

Сакъердама утренникаш хургда бераштa: «Дошо гуйре», «Тхо — Ленина тlехьо», и. кх. дl.

Тхо дог тийша да, хургйолча КПСС XXIV-гlа съезда тхо школа бераш дика дешарцеи сакъердама, пайдана гlулакхаш дерцаш кхьагlоргзиларах.

В. КИСЕЛЕВА,
г. Грозне № 12 йолча школа вожатая болх бечо.

Кепатеха арадаьнна КПСС Нохч-Гlалгlай обкома пропаганды агитацеи отдела «Агитатора блокнота» аргlанара номер.

«Деза денош» яхача рубрикана кlал кепатехай КПСС обкома промышленно-транспортни отдела заведующи Н. Праценье «Индустре доrа» яхан Нохч-Гlалгlай АССР просвещене министра И. Умарова «Парте Халкъа образоване ю йокло» яхен статьяш.

«Парте съезда — ударни къахьегам» яхача подборкана кlал парте XXIV съезда сийна производствени коллективий кхиамех дола хоамаш да.

«Экономически дешар — беррига къахьегамхошта» рубрикана кlал кепатехача «Социалистически боахамий ленински школаше» яхача редакционни статья тlа дуьц массови-пропаганда кердача формах лаьца.

«Агитаце опытацара» яхача рубрикана кlал кепатехай КПСС Наурски райкома секретара М. Керимова «Плаката меттаца» яха статья. Цу тlа дуьц районе гойтара политически агитаци вlаштlехьъяккхарах. Цу рубрикана кlал я В. Карпова «Цар оттадаь дош кхоачаш хул» яха корреспонденция.

Блокнота тlа я «Къонбер коммунистически гlулакх да» яха беседа мишта е еш хьахьекхаш йола статья. Иштта довзийт цу гlуланха эшаш дола литература а.

Дунен халкъашка юкъерча гlулакхашта хетаь и «lарбий Малхбоале прогрессега бодача наькъ тlа латт» М. Павлова статья.

ХАОТТАМ

Тахан хуцалуш моркаш а йолаш, йоачан а йоацаш, lуйранна цхьаццайолча моттигашка докх а доаллаш, къулба-малхбоалехьара гlаьхкьача боараме мук а хьекхаш ха хила, а фераrа температура республике тlолла 13—18, Грозне 15—17 градус йlовхал йолаш хила я тарлу.

Дlахорча шин дени шиь буса хувцалуш моркаш а йолаш, 4 октябре цхьаццайолча моттигашка докх а доаллаш, 5 октябре цхьаццайолча моттигашка догlа а делхаш, хьаьда лостам боацаш, гlийло, гlаьхкьача боарамга кхоачаш мук а хьекхаш ха хилен фераrа температура буйсашка 5—10, денашка 13—18 градус йlовхал йолаш хилен мег.

МЕТЕОСТАНЦИ.

САГ ВИЙНАЧОА ТОПАШ ТЕХАЙ

Гр-нина Аббасов Мамед-Огле, вехь я волаш, ховшшехьа а гр-на Е. И. Лысовь йийнай, гр-ка Л. И. Бесчетная а гlийртаа.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхенарча судо топаш тоха суд вий Аббасов Мамед-Оглена.

Приговор чакхдьаьнхад.

Редактора заместитель
А. А. МЯКИЕВ.

Ладувгlа, хьажа

3 октябрь
РАДИО

8.30 — Юртара вахар (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.45 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.22 — Ашарий антракт. 8.30 — «Республика городашкеи, юрташкеи» яха информационни выпуск (эрсий меттала). 8.40 — «Республика городашкеи, юрташкеи» яха информационни выпуск (нохчий меттала). 8.50 — «Республика городашкеи, юрташкеи» яха информационни выпуск (гlалгlай меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — «Са дукхабезача мехка». Грузински радио передача (эрсий меттала). 16.20 — Хьехархошта дола концерт. 17.00 — «Сатирически талгlе тlа» яха радиожурнал (эрсий меттала). 17.20 — Ашараш. 17.30 — «Къонахе» (эрсий меттала). 18.00 — «Салlама сайре» яха концерт (гlалгlай меттала). 18.30 — «Дешара тlобус» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 19.00—Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

14.40 — «Завод» яха документальни фильм. 16.00 — «Хьа цlагlер библиотека». 16.30 — «Ах бlаьшера летопись 1968-гlа шу». 17.10 — «Вай могашал, вай кара я» лорий беседа. 17.15 — «Ашарий маршрут». 18.05 — «Федра» яха фильм-балет (ЦТ). 18.50 — Киножурнал. (ЦТ). 19.05 — Французски республика президентацара Ж. Помпидуна йола телевизионни интервью. (ЦТ). 19.30 — М. Сулаева «Отечественных бола передача» (нохчий меттала). 19.55 — Шоана бераш. 20.05 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 20.20 — «Выстрел на перевале Кериш» яха художественни фильм. 22.00 — «Цlа, сийна, беццара» яха фильм-концерт.

4 октябрь
РАДИО
Хьехархочун ди

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.30 — Хоамаш. 7.40 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.22 — Шоана езаш йола ашараш яха концерт. 9.00 — Москва. 15.15 — Доттагlа хьехархой яха очерк. Литературни передача (нохчий меттала). 15.35 — Тахан хьехархочун ди да (эрсий меттала). 15.50 — Ашараш. 16.00 — Москва. 16.30 — «Литературни Нохч-Гlалгlайче» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 17.00 — «Шоана, хургбола хьехархой» яха концерт (нохчий меттала). 17.30 — «Къонах» (гlалгlай меттала). 18.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
4 октябрь

13.10 — Бераштa. Хьехархой дента йола передача. (ЦТ). 14.15 — «Къона ленинец» (гlалгlай меттал дешнашца). 14.45 — «Пайдане, сакъерадме, безам гlебодаш». Пионерий Дворецера передача. 15.45 — Граждански оборона. 16.25 — Бераштa. «Ах доттагlал лелаьаь — йиlиге» яха художественни фильм. 17.40 — Советски кино мастераш. И. Хейфиц. 18.20 — Киножурнал. 18.30 — Нохч - Гlалгlай пачхьалкхан ашарий халхарийн ансамбла концерт. 19.30 — «Знание» яхача lилма-популярни кинопрограмма. «Педагогические раздумья». 20.20 — Цlейца дезаъела дуьи шо, хьамсара хьехархой. Концерт. 21.05 — «Цхьан шера кхо хан» яха художественни фильм.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

ДlАДОЛАДЕННАД 1971 шера «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ЯЗЛУЛГА

Газета язлу бузаш еррига отделенешка а промышленноста, транспорта, гlишлошъеча предприятешкарча, дешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждениешкарча, общественни организацешкарча кепайоаза доложеннаш общественна уполномоченнешка а гlолла.

ГАЗЕТА ЯЗДАЙТАРА МАХ:
1 шера — 3 сом 12 кепиги;
6 бетта — 1 сом 56 кепиги.

Диц ма лалаш 1971 шера «Сердало» газета язлалахь яда.

КАЗАНЬ. Свобода майда тlера Владимир Ильич Ленина памятник.
Б. Масникова сурт. ТАСС фотохроника.

Тахани кхоанеи хургда

3 ОКТЯБРЬ

В. И. Ленина цlерагlа культура Дворец. 17.00. Йоккха зал. Хьехархочун Денна хетаь городской торжественни сайре. 19.00. Эстетически кхетам балара клуб. «С. Есенина вахар а творчески наькъ» яха лекци. Тематически кино хьокхар.

С. М. Кирова цlерагlа культуран салоlамен парк. 12.00. Массови площадка: халхараш, ловзараш. 18.00. Музыкальни эстрада. Симфонически оркестра концерт. 19.00. Кинолекторий. «С. Есенин» яха документальни кино хьокхар.

Н. К. Крупская цlерагlа культура Дворец. 18.00. «Хlаране хьехархо — массане гина» яха хаттарийн жовпийн сайре.

Пролетбата цlерагlа культура Цlа. 17.00. «Вай хьехархо» яха беседа. 20.00. «Донской сувенир» яхача Ростовски цирка артистий выступлени.

Химиний культура Дворец. 17.00. Духовой оркестра выступлени. 18.00. Халкъа киноуниверситета занятии: «Мишта кхетаю lа киноискусство» яха беседа. Документальни кинофильмаш хьокхар.

«Красный молот» заводан культура Цlа. 17.30. Ахкан беш. «Советски театр» яха беседа.

Махкх еча комбината клуб. 18.00. С. Есенина творчествана хетаь «Россия! Дега беза мохк» яха литературни сайре.

4 ОКТЯБРЬ

В. И. Ленина цlерагlа культура Дворец. 9.00, 11.00. Хьайкийла а «Пионер» яха кинотеатр. Йоккха зал. «Са хьалхара хьехархо» яха берий утренник. 19.00. «Доазол дехьарчен советски космонавтикана карагlдаьннар» яха лекторий. Тематически кино хьокхар.

С. М. Кирова цlерагlа культуран салоlамен парк. 17.00. Массови площадка: халхараш, ловзараш. 18.00. кинолекторий. «Чен — шортгий лазарий профилактика» яха лекци. 19.00. Тематически кино хьокхар. 19.00. Къайла театр. «Красный молот» завода художественни самодеятельноста коллектив [illegible].

Химиний культура Дворец. 11.00. «Къонаха» яха йийлла кинотеатр. «Са мехка гурналаш» яхача циклацара кинофестиваль.

Н. К. Крупская цlерагlйола культура Дворец. 16.00. «Донской сувенир» яхача Ростовски цирка артистий выступлени. 18.00. «Сийлахь — доккхача гlулакха дуьхь къесам лоаттабераш» яхача циклацара литературни чтени, «Революце болата рыцарь».

Пролетбата цlерагlйола культура Дворец. 10.00. «Айс Хьабийлача сединах хьалхарча сай хьехархочун цlа тулларгьа аз» яха тематически сайре.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохкам секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран промышленностен отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцен проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни культуры промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции [illegible].

СФ05212. Заказ № 9740.